Массе а мехкий пролетареш, вlашагIкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома,
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советеи Министрий Советеи орган
(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ШОАТТА, 12 май 1973 шу. • № 57 (5318). Мах 2 кеп

«Чоагlа дикахет литературеи искусствоп вай ерригача республикашка, СССР хаьлий итташ долча кьыьгIача дуникача кьиман формаех беркате дергадоагlаш хилар», — аьннад Л. И. Брежнева КПСС XXIV съезде ЦК ше отчетни доклад ешу.

Цу дешаша цIаьхха а цIаьхха а хьехьоях чулоацамга диллача дергIаохара керттерча лостамга диллача социалистически, шиI кьамий формашка диллача дуникача тайпара, шиI малIнгеи хьисапагеи диллача интернационални дола литература хадданза дергIаохувлара Коммунистически парте мел чоагlа йоахко ю. Парте, деррига советски халичо литературана хьалхашка оттадаеч керттера цхьа денхар да художественни литература коммунистически общество хьаьлъча хьинаре дакъа лоацаш хилар, из хьалъяра новниа мел долчунга гуччакъара кьовсам леаттабар.

Октябрьски революцо хьанхелла вай литература даим хила а хиннад, хург а да партеца, халичаца керда вахар хьалдеш, коммунизма идеалашта гIуланх деш.

ПАРТЕ ТЕШШАМЕ ГIОНЧА

Парте лерргаIа чакхйоахача ленинскеи кьаман политика торо хилийтай хьалха йоазув доацаш хиннача нохчийн гIалгIайн литература хьахийлийтз. Хlаьта ше хьахиннача хьалхарча деношка денз нохч-гIалгIай халичаца керда вахар кхоллача хьинаре дакъа лаца, нашна меттала эггара хьалха кьахьегамхошта юкъе марксизма-ленинизма идеиш йоазрнаг ираз кхьчад цунга.

Юхьханца, геттара кьона литература ше хиларах тадра, лоацача дувцаракара, стихашкара, очеркашкара, дIадоладеннад нохч-гIалгIай литература. Цхьабакъда, исторически лорщача хана Iалашмата бокхча ниик баьб цо — массе а манрех латт вайнаьха хIинъара литература.

Нохч-гIалгIайчен литературе дергIаена говзал кьъсътта гуччалар уих тIехьхьарча шеракша вай Даьхен столице Москве, Ленинграде, Ульяновске, хIаьта, иштта, вошал долча дуниъача республикашка хиннача литературин искусствоп деношка.

Вай дуккхача писателий тайп-тайпара художественни произведеней кьулъал республике, берригача мехка йIза ца Iеш доазол эрахьа а йовз. Вай вахарг хулаш долча хувцамех, уж хувцамаш деш волча турпалха кьъхьегамочух, вахарг хьанхакха увттаеча проблемаех — дерригнех а кIоарггача филесофски уйланца, художественни йIохкачча говзалца язду вай писателаша.

Къъстта дуннъз кьъхьийгад республика писателий Союзо кхувш йоагlача тIехьенна коммунистически нохтам балара, республика вахара лоархIамерча дешашта наьха уйла тIаерзеара. Цхьабакъда тахан вай Iе йIиш яз кьахьегамхо кIоарггайннарех кхочам а бав. Дlахо йодача хана балха юкъе нийсдалийта йIиш йоаца кхоачамбеш цараш а, хIаьта творчески уйла тIаерзае еза кердадараш а духха да.

Писателий сийдолеи кхоачашлаиза дергIаоацеи денхар да, КПСС XXIV-ча съезде дIадеххача тайпара, эрахеца произведенеш кIоарга идейни чулоацами йохкеча художественни говзалн йолаш хилийтар.

Вай республика писателий теркам тIаберзабанза баргбац вай ханачра турпалех, царна кергIадуллача общественно-лоархIам болча гIуланхех, кьамашта юкъерча буззамех, сага кхетаме хулаш долча хувцамех лаьца духхарIеи мадарреи яздара. Геттара кIеанга я вай литературана юкъе вай хаиара турпалаш, кьъсътта болхлой классса вакалаш, Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIема турпалаш буьцаш йоаца произведенеш.

Хоаш ца, вай литератураша хIанз а вай хаиарча кагирхоша хьоахкам эца йIиш йоаца художественни образ хьанхелла ца хиларх.

Уж кхоачамбоацараш вайнаьха литературана юкъера дIадаха йIиш яц, нагахь санна творчески болхлоша промышленни предприятей кьъхьегамхой, юрта бохамий болхлой коллективашца айхха буьзам ца лоаттабой. кьъхьегача наьха хьашташ, дагалаттараш маларра ца довзе. Банъда, таханг писателаштеи кьъхьегамхоштом юкъера уу тайпара творчески буьзамаш шерра дьярзад ала йIиш йолаш дац вай.

Идейнни художественни боарамга диллача тIехдика произведенеш хьанхоллар санна лоархIаме да чулоацам кIоарга боаца формага, художественни говзалгга диллача эсала йолаш произведенеш эра ца юьлийтар а. Антуальни йолча темана хетаьл хилар пайда бац художественна произведени, нагахьа санна йохкача художественни говзалца из яьлъеле, идейни чулоацам нийса беш.

Дlахо йодача хана вай литература дергIадоалаоара хоадам болла наьхъаш белгалдаьд КПСС Нохч-гIалгIай обкома итталгIча плонумо. Белггала аьлча, социализм хьалъеча, Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIема шерашка классови меастагIчунца лоаттабаь кьовсам мабарра хьахьохкаш йолча художественни произведенеш вlалла я а яц вай писателий ихоллама юкъе.

Нохч-гIалгIай литературана юкъе ишттa яц Советий Iаьдала шерашкарча вахара лоархIамогIа йолча этапашна наха кергIадийнача турпалча гIулкий мах беш йолеи, хIаьта, иштта, харцахьара, вай вахарца найсдала йIиш йоаца гIуланхаш гучадоахаш йолеи произведенеш- Хlаьта ум тайпа произведенеи хьанхолларо торо хулийтаргьа социализмин коммунизмин хьалъеча ерригача этапашка лоаттабаь кьовсам меи халеи сийлахьен хиннаб кьонача ноахала дIахайта. Ишттa лоархIаме да мадарра, партийни позицешкара гучадаха доагIа дыка гIуланех дерзаеш ца националистически уйла йолаш баракаеи пеляду реакционни гIуланхаш.

Чоагlа терко е еза литературно-художественни критика дергIайолаярга э. Цо ниийса дIанхаьа беза парте ниик, вай литература проблемни деашаеи кIоарга доашхаш, кхоачамбоацараш гучадоахаш, принципиальност йолаш.

Хlанз вай хьанхиннаб моллагIча а литературни произведенеи кIоарга критически анализ е ховрггеалаш бола критикаш. Цъьабакъда хIанзалца хьа вай республике арайийннача художественни произведене мах мабарра хоадабеш дола шоай дош аьннадаш дац, гучадьхадаш литература кхоачамбоацараш. Цудухьа ях вай цу хьанъехьа а дунха да де дезараш.

Литература болхлой идеологически балха эггара ираIа йолча моттиге ба. Цудухьа цар сийлен денхар да парте XXIV-ча съезда решеннеш маяххара болх вlашгIкхебанхар.

Сийлахь я вай дахь зама. Цун сийна латт Советски сага кергIадуллача турпалча гIуланхех. Иштта сийле йолаш хила вза вай хьанхолла художественни произведенеш а!

ЦХЬАККХА ВИЦВЕННАВАЦ ЦХЬАККХА ДИЦДЕННАДАЦ

ГРОЗНЫЙ

Хоза дера 9 май — вай сийлен Советски Эскаро дуненъ тIа эггара кьъгIача хинна фашистски Германие тIема низаш дохаддь 28 шу дуза дн. Iурре денз эзарап грозненцаш Дайзе бахьан байнача биргхой памятникнаш долча баха арабаьлар.

Iуйрийна кIас сахьат даьнна ха. Грознерча Центрально кашаемашна байнача бIргхой пIаьтгIинна гонахьа духха адам гулденнад. Биргта цацкъам да тIоташ латт памятникна юхе грозненски тIема гарнизона бIргхой сийлен ха. Советски Союза Гмин лекх оркестро. Города предприятей, организацеи викалий колоннаш меттазка ца йоалаш дIоотт. Уж хозъял наьха бе доаллачча зизай цIеннаш, курсаш. Вай Советски традицех хIара шера котлон цIей дездерга ухгазара дIадоладу цар. Советски Союза Гмин лекх оркестро. Города предприятей, организацеи викалий колоннаш меттазка ца йоалаш дIоотт. Уж хозъял наьха бе доаллачча зизай цIеннаш, курсаш. Вай Советски традицех хIара шера котлон цIей дездерга ухгазара дIадоладу цар. Советски наьха дегашка дакъа бах гражданскеи Сийлахь-боккхача Дай-мехкен тIемашка шоай вахар дIаденнарш. Бокхий нах, бераш нкалнах боабеш, вай бIаргчача городех юхе тIама ца юташ йохаеш доагIаш хинна бIеха низаш шоай сиюш кIана а уттгадеш юхатезар цар. Къъзна моастагIчунца

ШИРАЧА ЗАМАХ ЮХЕДИСАРАЩЦА—КЪОВСАМ!

ЭХЬ ДАЙНА ХЬУВЗ ДЫ ЛЕЛАБЕРАШ

Дына духьалара болх мелбалйитар бакъан долаш пархIабьинаб Сунженски районера Несаевски станицера юссе тайнара ды лелабераш, ца эакъе «пятилетканкаш», Кунта - Хьажий мурадаш, кIыбераш. Советски Iадала организацинкъара духьало ца хуулаш, дына духьалархIаргахьара хайра влиянн цо холуш бола дыл тоабаб кулгалгой, цанна дъехам телараш шоай поэзин гучкахь бакъаб, шоанга болча аветочка агитаци е бабийаб.

Вiалла дукха ха а йоагIаш, 30 апреле, кераста дын Iадалагатла маркаш дастарт снайна тIехна шоай кхетачунера пIабоагIаш вежарий «Остапин» «Митрофанин» оалаш болчар (дуьсна тIа чу ма лалаш ца хоьш дац, шоанга болчаш бина тигалгар кар) дын агитаци йола йир - вассажираш автобусашка хьежаш дяттача мотгIге.

Шиъ яьхьача, - дукхагIчу дьакъе яъь ца хетарш цо эрзаделна долча велакъажарца ха яхача воиххача сагах, барХI шеприма школе физика хьехаш волча Зайбанаб бекъаш дяха волавелар ЗамагIнола «воина» (цун шоашт-ъье пхиъ шу хила мегар).

— Дьалах тешам хила веза! — ряьар цо хьекархочунга ше яхьъех бIубина - а велаш. — Оаха сердал яъь наха.

— Iалам а цун законаш а кхетадан оаш, цигара дена хьалоаш Iалъа цо хьекархочо. — Сайлахь - бокхий нах бокъонца снайлахь, бокхий хила йиш яц хорта боашка фьалгех, дын хьарц уйлаех а тешаш.

— Масала, ше валаде хьъъхьагIа дьалах тешарах лаьца тIехьа. творени яъьнЬй Горьке... — литература хов шайна ала гIийрзан дъона хIинъ из, йиъ классал тIех образованин Iошдаш вола тунтахь а. — Бакъдар аьлча, питата ше мадарра загадагIаш сона.

— IадугIаш шоай оаш. — къамъала юкъе вода со. — Горьких хабар ма дувцалаьъ, цун авторитет бIехье ма гIерталаъь. Хьона хой, бер долаш цъкъа а яьа хьалъа дешача хьона пхьалмаш деша Iомаваьр уггIаьнъаш, уйла ца а еш уж шъарьдела кIаьнкагара лийка дъьюша Иъталъа аннийта, хIама эъъча пунна цу хIама а гуш хиннад ухь йоазош дош доаиар долга, цуъъъа шиъ ма хулла дагаъь шъардеи хиннад из:

— Я - я кожа...

— Яков же — инйсагIа хьалхадеъкхаш хиннад дьъюша.

— Я я коже... — юха а оалаш хиннад кIаьнка, ше дешаш дола пайдаъа доаиар Iомаде ца а ловш.

— Цигага, банъкар аьъча, дьагадагIан сона... — юха а къамъал де волавеннавар «воина» Митрофан.

— Шаккха а снйлахь, - бокхий нах цох поэй организма ЗIаъьеъхабе ма гIерталаъь, — юха а цунга йист хIлар со.

— Маържа къежарго яI-ех, — цунга йист хилар вожг «воина» - ло мо кIайбеина корта а болаш, къъьнарча мотагIа полтуъ а ювлаш вола воккха саг, — бIарга хIама ца гурани бе Iа къежарш...

— Из фу яхилга да? — юха а цун гадаккха юкъе ийккхар со.

— Из яхилга да-ех: школа яьъ-къача ъьинпаш къуйи хул... кIаьъъ къъьнал хьо тхога.

— Тоьыйта! Сацийтал хъай агитани, Iа къеха весаш саг ваи ухаза! — соцавир аз из.

— Из дувца эшаш дац! Школа минита хьеб - хьеб зулямхой? Хьо болх бен вий?

— Вац, со къавеннан...

— КъаллагIа хиннавий? ХIанз ма-ниита ъах ъьо?

— Доагlаш доаи - жоп дала ланзар ийнна.

— IIIахалаъь, цо мораль ралаш йола хIама желайш дар: дыло бIаъ бIехь уйлаш йолаш, хIама дара тIера болаш, цун дъехамо ухийт уж набахта. Дын деза деъюи доаца хана кал молабуший бокхаагIар шоай дъьюшата!

— ХIаьъий, дIамала, пайхамара мазрашала, цIеи хъамара!

Цъьанна а школа дъехаш из. Къъча таIпара да школа - лерхIар — эхий гIулакхаш доаъкаш, дийша, физически а хъьъкъала а «Iоагlаг]аг]абакъа нах хьалжебеIа. ХIъьта дын-м ма гIертий наъ эйт баха, эижи хилийта, ды лелабераша шоашкара хьадагалъьца лелабеча «дъьюша дъьш царех бе.

— Иу тIа сон дош!... — пешъаьлар физик, иу «воинйта» юха а йист хилар из. — Хьо, тучок, са мекъаго ед мотт гона?

— Ва дъьра, Днепропетровске ра ва со, хохол.

— ХIъьта со Сумской областера ва.

— Украине дукха ба дъьъаьъ тешаш, — юха а шиъ дар долаш «воина» Остапа (дуьсна тIа из малаъ хоьш дац).

Къъча литобуса тIа а хайша Берса - Шуъъъа бахар вежарий.

ДIабахаъа вежаърта тIера а хьежаш, уйла еш заглар со:

«Къайлахь, фу тунтахьан я, пайдана мел лошараш хьъъхь а дохаъш, шоай позицеи хьеъара-ш...».

КПСС обкома Х пленумо ъъа решенешка белгалдьъъхъад, идейно-политически, белгалъа аьъча, атеистически балъа боарам парте XXIV съездо дIадехараша маиъхара па хилар, тIагIерта чахъбоъдеш из ца хилар. Кераста дин тоовбайл сонгIа вайнига бухъа и бакъъараш харцъъъоахаш, ды лелабера хIама белгало я ала гIерташ йолаш бусалба дын тоа-бин а бусалба мало - ъъаъ тешаш ва... Реакционни йоххенначъа ислама возиъех, фух, тайпах хъедисача национализ-ма гIулакхех пайда эц цар.

Станице дукха я тоабаш. Цареъ цаI Ильясой Мижаил волча я. Хан-ханиаъъа гуллу уж уъъаъа. Ильясов ше ва «просиптер». ТIамъка юхаI? Цу сага бераш гIоагIа сатийна, сабаре хила доагIаш ма дарий, дIаъъа цун парех эгIара йоккхагIйола хуълиганаш хиниий, байсанна. лоала-ъой корт чубулаш тъиналб. Школа эгIара дукхагIа бала къайгаб цун Петицеи Вололяаен!

Цъьаъъа тоаба я Заикина Вэраара йолъа вIаIIагIетталуш. Дъьлах тешаш я ше яъаш лелача пунна ше мара саг дагавагIан, садъъъа винташ цо шиъ мар Иван Степанович — «Путь к коммунизм». муъ-яъъа колхозе дъкъе-ъъоъа трактористг.

Исланг кхайкаеш ба мурдай тоабай чекна Вьлоев Исраил, Чажиев Салад, Олоев, кхыбораш, Цар вIаIIагIбеттабалар а реакционни маIан долаш да.

Дына духьалара болх бIъчул тIекъагIа шоаш тувлаблар кхета а дъь, дынах хьа дIахадаш йола дъкъ мотт игаш а вайна довзаш в.

Пакидко Сергей Петровича духха ха яьъкъай дъьлах тешаш, шоай тоабанна юкъе просвитер хинна из, цъьабъакъа, цул тIекъагIа из долла хIама дIа а кхесса, хIанз шиъ дог цIендаъ цо.

Зыков1ар — мар а сесаг а тоабанна юкъера дIабьаннаб. ХIанз шинне а цIена къъъет цар, дыно чуделла эгIор дIадолаш латт цар дегашкара.

Нийсача новкъа лестаб ала хIанз уъ сахьта хIама долаш бан Кунта-Хьажий мурдаш. ХIанзаца царца дына духьалара болх ца бабьаь хургдолаш де из. Эрсий меттала дарджанига лазуъгIа безам бан цар, хIъьта гIалгIай меттала царца къамъал ца бан. Цудухьа гIалгIаш-ца бола баха наъ шоай хъаттар де йиш йолаш, цар мукъагIа бетта ба.

Бахача паха юкъе бу дына духьалара болх чоагIара Таерзаьъ чакхъъа дына мероприяеш кийчьай «Путь к коммунизму» яхача колхоза парткомэ.

Пропагандистий, агитаторай, активолитзанятий коллектив къоастанъй: Бузуртанов Махьмад, Бузов Анатолий, Акаев Азалбек, Амагов Ваха, школа директор А. М. Шапавалов, Н. К. Ивченко, къыбараш.

ГIалгIаша болча пахаша болч бе КПСС обкомера лектораш у ух. Цар хьехама бола бергба царца, вай хIара деннарча вахаре уж нийсача, къахьегама наъъа тIа болчдеп вай сайлахь, - йоккхача Дъьлеп дукха цIенача дег Iара къахьегача шоай къамъ болча баиъа - дикача пахатара дола ГIулакх хьа а ийца дIабоалаулгеп вIаIIагIеъхабаъъа дагаъь.

С. КОРАБЛИНОВ.

АЛТАЙСКИ КРАП. РСФСР Эсауслужении ГIишлоюъа Iоагlаг]а ветеран, сатта «Барнаулжилстрой» треста отделочнийй бригада ца хулаш бола керда хьалбаь гIирс лаъа уала да Барнаулера. Коллективо лаъхе производственни хьокхаиаш а дока, отделка яра заданеи тIекдика кхоачаш а

ОАХА ЯЗДАЬЧУН ЛЕРАГIА

Ухх шера 22 марта «Сердало» газета тIа хепатехаро «Юрта сий хIаране лорадеа деза» аьина корта болаш корреспонденци. Суженски районера Ахъастс юрта бахача паха еча сходий решенеи кхоачашъяра йолча комиссе болх бунашш, яр из. Дiаъхача замах юхедиса, хIанз а вайна юкъе яийлуш дола пайча, ца эша гIулакхаш дIадахара цу комиссена карагIдьаьна хIамаш а цъьадола кхоачамбоацаш а дуъъаш хинъача цу корреспонденце хьъъхьа редакцена ухх тайпара эон хайтад Суженски районе кхоачаг]аьъ Советски депутатий Совета исполкома председателе нок. Котиева.

—Юрта сий хIаране лорале деза» аьина «Сердало» газета тIа аралъина корреспонденци сходий решенеи кхоачашъяра тIехьожам лоаттабеча Ахъастсча комиссе заседание яийлаъа дIаъохйт Суженски районе исполкомо. ХIъьта цу комиссе болх тоабара хоадам болаш гIулакхаш а дъьл.

ю хийчоп бахъаш деш, къъъегаш дикагIойла метолаш къъъехъаш, гIишлошъяра нормаш правилаш пийка чакх а йоахаш ергига операеш кхоачашъеи хIлар бахъаш долаш.

Бригада — гарантийни паспорташ а долаш заказчика объекташ дIателара гIулакх эгIара хъьлха дIадолаьдьъ. Из гIулакх, тахан хьалъалыда Алтаерча дукхача гIишлоюхоша.

СУРТА ТIА: (аьрдехъара аьтекъа): бригада членаш Агафонова Мария, Матерухина Вера, Першаева Ольга.

В. САДЧИКОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ОПЫТ КЪОНАЧАРНА

Грозненски локомотивни депо слесарь Чикунов Юрий Павлович къъъегаш вола 30 шу совгIа ха я. Цераг]а-ширача шиъ балла говзал лаьъъаш хьвоагIа ма. ХIанз цо решеит ю тепловозний тагови лиигатеаш, комиьола уъ-лаши деталаши дикеи техдикеи мара хIаш. Цулухь цо кийчъа продукци 1 млн. 6оллой тIехьожам бонгаш дIаъо.

Ше дукхагIча пергашка Iонна опыт дог ракъа хоаиш дIалу слесара ран. Чикунова деша а дешийта тепловозаша подъемочни ремонт сча цехерча яIт слесарга говзал лаьъъайтар цо. Шоай балъах тебергача а практически а дика хьетабор. ГIк 1973 хIама дар чакхъяькхарах бокхча пайда бъьнаб производствана. Цар болх деча участкора къъъегама оекарре 10 процент лаьъъенай.

Ше депо къъъегаш волча шерашка хьъъхь, хто да деш нов. Чикунов болх бирах локомотивни депо коллектше «Iоагlа сийлахьнад цун. БархIлагIча пятилеткагIа банка - йика толамаш доахаш цо къъъегарах цунна елар Къъхьегама Щеча Бабра, кха ордени, «За доблестный труд» яха медаль. 1970 юбилейни эрсий меттала дарджанига лазуъгIа безам бан цар, хIъьта гIалгIай меттала царца къамъал ца бан. Цудухьа гIалгIаш-ца бола баха наъ шоай хъаттар де йиш йолаш, цар мукъагIа бетта ба.

Бахача паха юкъе бу дына духьалара болх чоагIара Таерзаьъ чакхъъа дына мероприяеш кийчьай «Путь к коммунизму» яхача колхоза парткомэ.

Пропагандистий, агитаторай, активолитзанятий коллектив къоастанъй: Бузуртанов Махьмад, Бузов Анатолий, Акаев Азалбек, Амагов Ваха, школа директор А. М. Шапавалов, Н. К. Ивченко, къыбараш.

ГIалгIаша болча пахаша болч бе КПСС обкомера лектораш у ух. Цар хьехама бола бергба царца, вай хIара деннарча вахаре уж нийсача, къахьегама наъъа тIа болчдеп вай сайлахь, - йоккхача Дъьлеп дукха цIенача дег Iара къахьегача шоай къамъ болча баиъа - дикача пахатара дола ГIулакх хьа а ийца дIабоалаулгеп вIаIIагIеъхабаъъа дагаъь.

Цъьаъъа тоаба я Заикина Вэраара йолъа вIаIIагIетталуш. Дъьлах тешаш я ше яъаш лелача пунна ше мара саг дагавагIан, садъъъа винташ цо шиъ мар Иван Степанович — «Путь к коммунизм». муъ-яъъа колхозе дъкъе-ъъоъа трактористг.

Исланг кхайкаеш ба мурдай тоабай чекна Вьлоев Исраил, Чажиев Салад, Олоев, кхыбораш.

ЦIАГIАРА СЕМИНАР

Дукха ха йоацаш Шелковской района Кирговински станице ваъъана Аттукаржиев Нажруде цIагIа аргIанара семинарски заняти хIанз. Цига пропагандиста Семиголов Николайс СССР хъаъь 50 шу дихача хана IIлийча Iа. Ленинова яъча докладах лаьца лекци йийшар. Из исторически лоархIам бола доклад станице мел бахача накага йовзийтара, Iомайтара дъьрхIа оттаяьча планагIа болх беш ба пропагандисташ Атукаржиев, Семиголев. Ше лекци ешаш тайп-тайпарча къамелех болча паха вежарашка гIулакхаш леладара масалаш кхийлар лектора. Гаьна паха ва вежаш духьхал «Красный пахарь» колхозе бах дукхача къамех бола паха.

Лекцеш дика чулоацам болаш саьъердмеи ешандь дукха пах ух ладугIа. Семинарски занятеи дIаъохьара график - расписани хIаларех кхоанаш бен воацача сатем боацача Атукаржиева лекци еша ха гаргахьа чаъа хана ара а ваъле хьабех пах. Массеи ше ду ше сийлоча коммуниста цIагIа семинарски занятеи эIахьухьа. ЛадугIарех дукхабарани нохчий маIа нахь кхалаъи ба. Лоаман кхалнах уу форума юкъера кIезиг кхоачашъяра вIаIIагIетталуш. Тlехьара гулбенача хана цар дехарах дIаъо бола хана паьа метгала ешаг-йолаш я лекцеи.

С. ВАСИЛЬЕВ,
тха сельхор.

ДОТТАГIАЛ— МАХ БАЬ ВАРГВОАЦА БЕРКАТ

Литературай искусствен дешоша дакъа доацарш лаьъъала хозеи хьаъъоха кIиокарашъа. Бедабена бола мехкарий — Г. Ахриева цIеpагIча «Электроинструмент» заводера гоазанчаь боьа райна. Шера 11 миллион сома менъа пурсаш яр ерзеи Iийсий. Сердалово» къоастайна пIазата барзкъъан деча цехе — Назранерча трикотажни фабрика дег чу кхоаъ вай. Вiалла деп долаI «Iьюсокъъъаш ю» а дуьр, гор. Орджоникидзе трикотажникаша яъь лелаю наьсархоша. Цхьаь сменагIа 15—16 ворар барзкъа ду цар. Вiалстан юкъера «Экажевский» совхоза кхаъча кхоач вай, кIайъа оператораша Тетяна хьаъькох коартолаш дIаiохи болаярий хьпнер къъъегаш, Цига хоз вайна гIалгIай доярка кас Темурзиева Розас тIирий кегтала доттагIашка дохьийта ворарш.

Цъьабакъа, вIаIIагIкхетача кертгера лархIа мегардолаш да пленка тIа дына ветеранай къъмъаш.

— ХIорашъ доля тха доттагIай Тогиев, Хамзат, Тохаев, Гоббеев, Макоев, ад ду къамъы хозаш дид по?...

«Электроинструмент» завода волгинизированни охрана начальник А. А. Имагэжев ца из къамъал дер. Цунга къамъы хоа дер Сайлахь - бокхача Дай-мехка тIемтIа дакъа йоацаш хинна У. С. Вахоевь ва. Къинбседа - ХIорашхьаъъера къъъегаъъошца цхьана бакъ болх дагабева Iимерза къамъал ду «Электроинструмент» заводга берий комбината заведующе Л. С. Пляшевен Назранерча инженера Х. Э. Торшевен.

— 30-ча шерашка дийнаъь а бус а цхьана дар тхо, нийсса юкъе «Iолла сихар оаъи мазкъа чIегIаг. Тlакхда, вай кагIрошта дIаъохьаяь из, вай сийлахьлоаккача доттагIаи нийсъ дIаъо тобаъ.

— ХIорашъ доля тха доттагIай Тогиев, Хамзат, Тохаев, Гоббеев, Макоев, ад ду къамъы хозаш дид по?...

«Электроинструмент» завода волгинизированни охрана начальник А. А. Имагэжев ца из къамъал дер. Цунга къамъы хоа дер Сайлахь - бокхача Дай-мехка тIемтIа дакъа йоацаш хинна У. С. Вахоевь ва. Къинбседа - ХIорашхьаъъера къъъегаъъошца цхьана бакъ болх дагабева Iимерза къамъал ду «Электроинструмент» заводга берий комбината заведующе Л. С. Пляшевен Назранерча инженера Х. Э. Торшевен.

— 30-ча шерашка дийнаъь а бус а цхьана дар тхо, нийсса юкъе «Iолла сихар оаъи мазкъа чIегIаг. Тlакхда, вай кагIрошта дIаъохьаяь из, вай сийлахьлоаккача доттагIаи нийсъ дIаъо тобаъ.

— «Къамъал дуъ яха дешаш уъъа. Из цъьа ца доагIаш санна хет. Дегаш тохаелна болаш дуьш цар дIаяъъа ханаг. Тlакхда цIаьъъа цар уйлашка йоагIа тIаIIлаш, Цъьаъъа оаз дохийтаи лекъа йиш — доттагIаи-тахханра дIадолалу шин районе художественни самодеятельносте дакъа лоацарий койпеат. Цунца чакхъьллар программа редакце кийчьъ передача — сценар автор В. Пастов, режиссер К. Томаев, режиссера ассистент Т. Березова, операторраш М. Темирзаева А. Мдинарадзеи, телеоператоаш Г. Касаева В. Пархоменкон, Къилбседа - ХIорий телестудера къъбоаи болалой. Сийнача экране из дер тIера вIаIIагIкхетача, вайхьа доттагIаи гойташ йола дика фаг. тIаш суъъъа кадраш бакъ йоаррга мала дIайаш шоай ширача дер чу юъш.

И. ГУРЖИБЕКОВ.

ВАРШАВСКИ ДОГОВОР—МАШАРА ДIОАГIА

И. И. ЯКУБОВСКИЙ,
Советски Союза Маршали, Варшавски Договора юкъе дакъа лоацача паччахьалкхенний ВIаIIагIеъхача гергазщарча низий Главнокомандующи.

18 шу хьаххаIа, 14 мае, Варшаве кулгаш яздир Европерча барХI социалистически мехка юкъера доттагIалах, цхьана гIулакхаш леладарах, вIашш новкъостал царца долла Договора.

Из оборонительни созо хьаханай 1949 шера Къилбседаэлтатлинчески тIемта блок вIашагIъеллача империалистически агрессивни гIозаршаа дунен халкъаша юкъера хьал кхоккхашъен дунен керла тIом хилларг ден тIа яхочачаьъеи хьалкъа.

Дунен цIи ъьалаIа тIом чакх мабаллинге а Советски Союза духьала, оргIатача социалистически содружествана тIема блокан вIашагIъеъха доладелар Америка вIашагIкхийттача Штатий, Англе, кIыча империалистически паччахьалкхений доал ду гIозаршаа. Европерча машара Гулъдуъъа тIабесса кхера «Iоагlбедар Малхбузкъъера Германи 1955 шера мае НАТО агрессивни блока юкъейнъ-къачу тIеIIагIа. Цу тайпара, Хьахилар йоккха тIема - промышленни потенциал а йолаш йола 15 капиталистически паччахьалкхе юкъейка низ бола империалистически коалиции.

Дунен халкъаша юкъерча хьалашка хIинъера цу кхеранера хувтамаша оборонительни маIан долаш хоадухьлара - гIулакхаш чакхдатанеи Европе шоай коллективни оборонительни организацин къаънеи ца долаIача кхоачашир социалистически мехкаш.

Шоай лоламе оборонительни сооз — Варшавски Договора организацин хьаяр агрессорани юхаъ кхоккхаш, «шийлача тIемаIIагIра» кхоккхам къьдбаргахъа голаг тохаш латташ хилар.

СССР-ои кхыча социалистически мехкашца къъъегар бакъан долаш ужх тIехьажара хана масех хоорхIамо гIулакх чакхдаккхар, цхьаь ник боаккхаш доалл СССР-ен вежарашка долча социализма мехкий низм аьлинии йоккхаг]а ше хул беркат дукхагIа тедап долаш дунен халкъашта юкъера проблемаш къъстарча тIадерзадь керда гIулакх. Дукхача капиталистически паччахьалкхений политика, кана юкъе тIа-тIа дукхагIа холу реализма элементаш.

Тайп-тайпара общественни строяи йола паччахьалкхенаш машарг ихара принципаш дIахо вIаIIагIъеъхара машар тIехь цхьана гIулакхаш леладараи тIаерзаьъ Советски Союзои кхыча социалистически мехкашца дерригга накъ йоаьъ аралъара политика тIа-тIа дукхагIа къъабаллъеи тIаэш.

Ухх шера апреле хIинъача КПСС ЦК Пленуме белгал малаккхара. Советски паччахьалкхен бохъхаъ низам авторитета, дерригга халкъо хьаалоаш халкарах хог гIортолга ещ йолча КПСС-о дунен халкъашта юкъе чакхйохача кхинаъена, инициативни политика новкъостад дунен халкъашка позитивни сдвиган хилийтара. Пленуко бакъдар, социализма вежарашка долча мехкий позицеи цъьаъгIо дика чоагIъена, вIашш дага дувлаш цар леладена политика дунен халкъашта юкъерча событей леламд ю влияни йоккхагIа

кхинна хилар, «шийлача тIемаIIагIра» кхоккхам къьдбаргахъа голаг тохаш латташ хилар.

СССР-он кхыча социалистически мехкашца къъбоаг бакъан долаш ужх тIехьажара хана масех хоорхIамо гIулакх чакхдаккхар, цхьаь ник боаккхаш доалл СССР-ен вежарашка долча социализма мехкий низм аьлинии йоккхаг]а ше хул беркат дукхагIа тедап долаш дунен халкъашта юкъера проблемаш къъстарча тIадерзадь керда гIулакх. Дукхача капиталистически паччахьалкхений политика, кана юкъе тIа-тIа дукхагIа холу реализма элементаш.

Тайп-тайпара общественни строяи йола паччахьалкхенаш машарг ихара принципаш дIахо вIаIIагIъеъхара машар тIехь цхьана гIулакхаш леладараи тIаерзаьъ Советски Союзои кхыча социалистически мехкашца дерригга накъ йоаьъ аралъара политика тIа-тIа дукхагIа къъабаллъеи тIаэш.

Цъьабакъа, социалистически мехкий халкъаш гаьна да империалистически инзаьнга дагардарий хьаъъеъъа пллоаш леладара, хIама аьча царна дика хов, тIема кхерам массаза а шийна болаи империализм долга. Тlема кхерама кхоачаш хIанз а дIадахадац. Гаргарни Малхбоаленгера, кхоккхам латт дунен кхыча районашка а. Империалистически империча дынгар отташ долча гIозаршаа хIанз а дагадан «шийлача позицера» политика чакхъяьта гIертилга, шоашш дIадоладелача тайпара дIахо а йолду гергазщарча, вIашш дага а дувлаш цар леладена политика дунен халкъашта юкъерча событей леламд ю влияни йоккхагIа

ни тIеттерча американски тIема базай сеть. ПоккхагIйола капиталистически паччахьалкхений тIема бодержанни дIахо а ондаюьлаш дагат.

Империалистически низий уж гIулакхаш теркал ца деш Iе йиш йолаш дан социалистически содружества мехкаш цунна. Дунен керда тIом хилара кхерам хIанз а дIабаккхаяна болча хьалашка вежарашка долча социалистически мехкий коммунистически болхлоаи партена, правительстванеи халкъашта тIагIерта къъбеам лоаттабу из дIабаккхар духьа, систиммперialистически низам тIоагIагIа, кхоагашеи цар чакхдоаца гIулакхаш цъьаъгIо йолаш халкарах духьа, шоай низаш тIадерзадьдуъ социализмана кхарагIалыларан, халкъай машарах кхерамалеи лорарга дакъе паччахьалкхенашта юкъе цхьана леладу гIулакхаш тIоагIага.

Цу гIулакха Iалъамате бокхача дукхан бартша белгду дунен халкъашта юкъерча вежарашка долча мехкий халкъай кхерамзло Iалаштьелга а социализмни коммунизмни толаме халкъера хилинза дарддоана халкаш гIашIIIьелхьоаъъа а долаш бола Варшавски Договора Организацин. Империализм моллагIча тайпара а тIом тIаба гIортор охотхорча вежарашка долча мехкий экзарашца шоай гIулакхаш цъьаъгIо дика хов тIехьажара цхьана чакхдеахита оттадьъ договора тIа. Цо чулъалый тIема низаца шоаш лорадара дакъера социалистически мехкий маркенстко - ленински партей интернационалистски политика.

Варшавски Договора Организа-

ция тIаерзаьъ радикальни гIулакхаш чакхдахара инициатива.

КПСС XXIV съезда резолюцие тIа белгал малаккхара, ухх тIехьажара шерашка цхьана гIулакхаш чакхдахар бальан долаш «Iогlбедарний Варшавски Договора мехкий тIема Организацин. Союзни паччахьалкхений гергазщара низаш бокъонца кийчьена а вежарашка долча халкъай машарг бокха тешам а дъь.

ХIара шера дукхагIа кIоагlг а лу союзни мехкашеи цар экзарашеи цхьана леладу гIулакхаш. Социалистически мехкаша шоай оборона ваша ИмперialизмIара машарг кагIъеъха таIпара проблемаи кагI-кагIа юзи Политически Консультативни Комитето. Союзни мехкий оборонин низ айбарен ВIашагIкхетача Командование планаIа ухх тIехьажара шерашка цхьана дукхага йоккхий ученеи ешъ хьъттаи тIема бIубо, тIема-форда флоташа, тIема-фагарча низаша, фагга гIабоагIача тIема дукхагIча оборона бIубо, управленеи тьаеи оргаша.

Цхьана ега ученеи хьатьокх социалистически мехкий экзарай тIа-тIа дукхагIа чоагIлуш дола тIема доттагIаи, интернациональни солидарностеи тIема говзалеи башка - дика школа я уж.

Хано бахча тохкмаш чакхъьлъай социалистически мехкий тIема цхьаьгIа. Варшавски Договора оборонительни организаце тIема массаза а хIинъ дувлаш халкъашта юкъерча империализма тайпа балхаш дохадь, я дохаеш а йола бокхча дIадеш.

(АПН).

ДЕГІЙАОАГІАШ ЛАТТ ФАБРИКА

Грозненски района Толстой-Юртара «Горячестюченская» яхь ков тІара оалхазарш лелалу фабрика республика коь тІара оалхазарий продукци йоахача предприятеех этажи йоккхагІа я. Из хьаьже йоланьеа хана 100 эзар коь тІара оалхазар лелалора лаьрхІа мара яцар цун проектни мощность. ИхьабакъдаІа, Іилма кергаглаьмкараш цахилдан юкъеаххылараца мехгагра-пирата лелІачух фабрика производственни мощность, лакхлу арахеца продукци.

Ужх дёношка тха корреспондент хилар цу фабрике. Шоашта хьалхашка латтача векхарехи уж хьоочашдара шоаш де лехьлачохи интервью елар фабрика директора Абуев Рамзан Абуевича.

ИйслагІча пятилетка кхоалагІча, хоаламбеча шера малагІа деддарш латт фабрика коллективе яьлча хьалхинка? Мишта кховчашш уж?

Доккхийи бехкткхамен да ужх шера тха фабрика коллективна хьалхашка латта декхарш. ПланаІа паччахьалкхенга 14,5 миллион фуЗ дохха деза. ІхьабакъдаІа, ІадаЗачча шин шера Даьхенга ла ІІа ца луш фабрикана тІедиз та 1.550 эзар фуЗ а долаш паччахьалкхенга 17,5 миллион фуЗ доххе социалистически декхар тІаийнад оаха. Хьаьта духх план 250 тоня йолча паччахьалкхенга 270 тоня дохха лерхІ. Уж дёкхаш хийцаш хоашдуцуйург да тоха. Цунна тешна ду ши фабрика коллективо доахача толамаша.

Хьалхарча квартале планагІа паччахьалкхенга 3400 эзар фуЗ дохха дезаш дар. ІхьабакъдаІа, йиллагІча квартале паччахьалкхенга фуаш доххара план цхьа миллионна лох я ю хьалхарча квартале 4400 эзар фуЗ дохха тІаделлар тхона. Цох лоарІаІа-ланзар тхо, 4230 эзар фуЗ марта дохханзар. ІхьабакъдаІа, ІадаЗачча шера хьалхарча квартале деккача фуЗа 2.8 духкагІа де уж.

Ах шера паччахьалкхенга 8500 эзар фуЗ дохха лерхІ оаха. ХІаьта хІанз доххача кьоккхамаш хьалхоь паччахьалкхенга фуаш доххара ах шера а шера а тІаьа, тІаийна декхараш кхоачашдуьргдолга.

ХІанз фабрике яхкаш 120 эзар котам я. ХІара дийнахь юкъера лаьрхІеа 56 эзар фуЗ гулдур. Май бетта хІанз яхкаш болу 2 миллиона котам я 15—20 эзар тІаккхаргІа, хІаьта июнь бетта — 50 эзар. Цу тайнара, шоллагІа кварталгахкйолаш юкъера лаьрхІа-ча 190 эзар котам яхкаш болу. Цу тайнара, Май бетта дийнах гулдур фуаш 58 эзаргнеи йоьш бетта — 59—60 эзаргнеи дІакхоачаргІа.

Цу тІулакхо торо дулийтаргья шоллагІча кварталге паччахьалкхенга хІаьта а хІаьта а тІаьа, тІаийна кхоалагІчеи йиьлагІчеи кварталашка — 9 милион. Ишта чих шера паччахьалкхенга 18 миллион сом-гІа фуЗ доххарга. ХІаьта ІадаЗачача шера 8640 эзар мара доккайнар.

Коа тІарча оалхазарий духх хІаьлае 60 тоня ІадеННад оаха ДІакхоачаргІа. КхоалагІча кварталге 110 тоня духха боргІалаш ІІачІуьргье. Цун тІехьагІа йиьлагІча кварталге. фуаш ца деш сайце е лоллаь кхоачашдан хІа а кхоасталь 100 тоня духха ІІачІуьргья.

Мишта, малагІа резервани оарцагІьхьа лерхІ оаш уж хьоочашман дахара?

Керда помещеней хьал а ца еш шеора - шера лелІайоагІаш латт тхо фабрика производственни мощность.

Яхкаш йола котамаш лелеш яхкайча корпус я фабрика. Цун лерх тІара корпус 7 эзар котам лелаяра лаьрхІа я. ХІанз корпусаша реконструкци еш латт. ХІара корпусе котамаш чуховшнара оттаяь клеткаш, чоалхане аппаратура куьгІа. Аппаратурана сиена программагІа лаьрхІа я оттаяьча хана котамашта конвеерий новкъостална доакъар дуулергда, помещеней цкеьергІа, куьгаш гулдерга, конвусанна эпача боарамагІа йиовхал, сердал лоаттаергья.

Іан а аьхьи а хаоттама моллагІча хана цхьа температура — 18 градус яиовхал латт рекоектурхци яьча хІара корпусе. Из температура автоматически хьаьча «Старкросс-288» фух йолча теплокалориферы яхача пишкашца лоаттаю. Тагаяь сиена помещене чу яиовхал 18 градуса соийолье теплокалорифераш дІа а ян автоматически вентилятораш болх бе новалле. Йиовхал 18 градуса лоьхьача вентилятораш соц. теплокалориферашца яхча а болх бе новалу.

Цу тайнара реконструкци яьча корпусе 20 эзар котам лелаяе йиш я. Цунна Іуьнда де ши сар мара яшац, хІаьта реконструкци ца яьча корпусе 7 эзар котам лелаяра кхо сар веза.

Цуьл совгІа реконструкци яьча корпусашка лелаю котамаш санитарни хьал дикагІа хилар бахьан долаш кіезнигІа цамогаш дуз, лаьш канитача а из сихха дагжаш. Из бахьан долаш котамаш кіезнигІа ла. ХІаьта котамаш шиъ ханнаьха яхабаро, помещене чу яхьа йіовхал лоаттаюр, лаьрхІа чуйра а шера а тІаьа, тІаийна декхараш хьоачашдуьргдолга.

ХІанз фабрике яхкаш 120 эзар котам я. ХІара дийнахь юкъера лаьрхІеа 56 эзар фуЗ гулдур. Май бетта хІанз яхкаш болу 2 миллиона котам я 15—20 эзар тІаккхаргІа, хІаьта июнь бетта — 50 эзар. Цу тайнара, шоллагІа кварталгахкйолаш юкъера лаьрхІа-ча 190 эзар котам яхкаш болу. Цу тайнара, Май бетта дийнах гулдур фуаш 58 эзаргнеи йоьш бетта — 59—60 эзаргнеи дІакхоачаргІа.

Цу тІулакхо торо дулийтаргья шоллагІча кварталге паччахьалкхенга хІаьта а хІаьта а тІаьа, тІаийна кхоалагІчеи йиьлагІчеи кварталашка — 9 милион. Ишта чих шера паччахьалкхенга 18 миллион сом-гІа фуЗ доххарга. ХІаьта ІадаЗачача шера 8640 эзар мара доккайнар.

Коа тІарча оалхазарий духх хІаьлае 60 тоня ІадеННад оаха ДІакхоачаргІа. КхоалагІча кварталге 110 тоня духха боргІалаш ІІачІуьргье. Цун тІехьагІа йиьлагІча кварталге. фуаш ца деш сайце е лоллаь кхоачашдан хІа а кхоасталь 100 тоня духха ІІачІуьргья.

Мишта, малагІа резервани оарцагІьхьа лерхІ оаш уж хьоочашман дахара?

Керда помещеней хьал а ца еш шеора - шера лелІайоагІаш латт тхо фабрика производственни мощность.

Яхкаш йола котамаш лелеш яхкайча корпус я фабрика. Цун лерх тІара корпус 7 эзар котам лелаяра лаьрхІа я. ХІанз корпусаша реконструкци еш латт. ХІара корпусе котамаш чуховшнара оттаяь клеткаш, чоалхане аппаратура куьгІа. Аппаратурана сиена программагІа лаьрхІа я оттаяьча хана котамашта конвеерий новкъостална доакъар дуулергда, помещеней цкеьергІа, куьгаш гулдерга, конвусанна эпача боарамагІа йиовхал, сердал лоаттаергья.

Іан а аьхьи а хаоттама моллагІча хана цхьа температура — 18 градус яиовхал латт рекоектурхци яьча хІара корпусе. Из температура автоматически хьаьча «Старкросс-288» фух йолча теплокалориферы яхача пишкашца лоаттаю. Тагаяь сиена помещене чу яиовхал 18 градуса соийолье теплокалорифераш дІа а ян автоматически вентилятораш болх бе новалле. Йиовхал 18 градуса лоьхьача вентилятораш соц. теплокалориферашца яхча а болх бе новалу.

Цу тайнара реконструкци яьча корпусе 20 эзар котам лелаяе йиш я. Цунна Іуьнда де ши сар мара яшац, хІаьта реконструкци ца яьча корпусе 7 эзар котам лелаяра кхо сар веза.

Цуьл совгІа реконструкци яьча корпусашка лелаю котамаш санитарни хьал дикагІа хилар бахьан долаш кіезнигІа цамогаш дуз, лаьш канитача а из сихха дагжаш. Из бахьан долаш котамаш кіезнигІа ла. ХІаьта котамаш шиъ ханнаьха яхабаро, помещене чу яиовхал лоаттаюр, лаьрхІа чуйра а шера а тІаьа, тІаийна декхараш хьоачашдуьргдолга.

Из лаорде з доацан яхкь корпусе реконструкци яьй фабрике. Царед шинне чу котамаш я. КхоалагІча корпусе хІанз котамаш чуховшнае яхийнад ди тхо.

Ер шу чакхдолаьлсьа кхы а яхе корпусе реконструкци ергья. Цаьш цаІ май бутт чакхболаш эксплуатаце дІалургья.

Цу тІулакхо торо дулийтаргья шу чакхдолаш фабрика мошность 70 процент лаккъе. Вешта аьхьа фабрике 190 эзар котам сергІа дельеш. Корпусаша реконструкци яра эшаца оборудованеша тхо іаллашдой, уьгд питлетка-гІа фабрика мошность 300 эзар котам лелае яиш кургйолаш деІабоалаерьга оаха.

Фу аььд фабрике котамий фу тоадара, цар продуктивность лаккъяра?

ХІанз шин фух котамаш я фабрике лелаеш: 35 эзар эрсий кІайча фухи — 85 эзар «Старкрос-288» яхи. Эрсий кІайча фух йолча котамо мара продукцие лаьрхІача 160—180 фуЗ ду. хІаьта дужка яа йоаццаш вай мелха Ингма-техника институташка яхьяча «Старкрос-288» фух йолча котамо шера юкъера лаьрхІача 270—280 фуЗ ду. Цудухьа эрсий кІайча фух яраш дІа а йолхаш «Старкрос-288» фух яраш іаІашъо фабрике. «Старкрос-288» фух йолча котама кіоринаш бафоринка йикубторе хьа а йоахаш тха бехкхоцаш шоаш хьалкхеб.

Денка дегІаенай фабрика никубатора производственни мощность а. Хьалха цкьа йоахкхаш 90 эзар кіорнг мара яккхалар никубатор-ре. Хьаьта хІанз 190 эзар кіорнг йоккх. Шу чакхдоалаш из цифра 290 эзаргнеа дІакхоачаергья керда машинаш а оттань.

ХІара шера фуаш дар йохлаь котамаш дІа а йоахаш парна метт кьона яраш кхее еэаш ухх тхо. Уж котамаш никубаторе яьхьа кіорнеех хьалкхеб.

Хьалха никубаторе яьхь кіорнеан боргІалгаш жижжкаш кьоаста ца деш хьалкхёора. Уж кьоастае хоьш сар вапар фабрике. Цу тІулакхо доккха зе доза боахача. Цу эпаш кхееча боргІийлгаша дукха доакъар доадора.

Из хооачамбоанар юстардаьккхара Краснодаре деша вахйитар фабрика пхи кьона болхло. Хіанз дийна бабина фабрике болх бен ба уж. Юкъера лаьрхІача пт процент мара кьы гІалат ца боа-лаш ди а дьяначу кіорнеаца юкъера хийца хьакъоастаю цар боргІийлгаш жижжкаш. БоргІийлгаш бахача нахага йоьх.

Фу ду фабрике кхаьсгама оо-сарце лаккъера, наьха балхнара материальн безам сообаккхара? Кхаьсгама оргсарце лаккъера торо дуча яхьяІамеча мероприятеех цаІ я социалистически яхь Цудухьа бохкха терган тІабохкйте фабрике болхлоцте ьокъе социалистически яхь йоаржкяна, из внйса лелаяра.

Фуаш ду котамаш делаю кхо бригедага я фабрике. Хіара бригадге бархІ-бархІ корпус я. Шерра яьхьажай фабрика бригадаште, корпусашта юкъе яьх. Корпусаш корпусашка яьхь яьхьажа яхьа кіара делаю кхо бригадаште. Цу тайнара юкъе яьхьажа яьхь хьалхара моттаг яьккхаъча карара кара тела цІе байраяхь 25 сом ди.

Яхкаш йола котамаш лелаеча бригадашта яхьа юкъе хьаьстта дика толамаш доахаш хьаьсьг С.-А. Терикбаева кьигалдеча кхоалагІ-ча бригада. Цу бригадаш № 8 йолча корпусерча Вахаева Лидас, Зубайраева Мазуьгье. план 40,3 йолча хьалхарча квартале хІара котама тІеьхьара. 53,7 фуЗ гулдаьд, хІаьта № 4 йолча корпусерча Габараева Аишя Ражуева Селимаси цкьера лаьрхІача 53,9 фуЗ гулдаьд хІара котама тІеьхьара. Ишта дика хьаьхарча кварталге районе кьайбан лелаеш-тІагІа корпусерча Хаджиева Ражабова Шаиазатен. Февраль бетта реконструкци яь эксплуатаце дІаенна я уж болх бен йола корпус. Хьалхарча кварталга шин бетта план 31,8 тоня хІара котама тІеьхьара. 41 фуЗ гулдир цар,

КІоригаш клеева бригадаште юкъе хьаьстта дика толамаш доахаш чакхъяьккхаш хьалхара бригадаш Дудина Александрас кулгалдеча бригада коллективо.

Котамашта, кІоригашта планаІа хьежжа дудх тІа а ятетиташ цера 300 тоня доакъар кхоло социалистически декхар тІаийнадар фабрика коллективо. Хіьата Дудина Александрас кулгалдеча цхьан коллективо цера 200 тоня доакъар кходе дош деннад. Шиъ дош толамша кхоачашду цо. ІхьоалагІча кварталге план 8 грамм йолча хІара кІоригга 9,3 грамм духх тІа а ятетиташ 160 тоня доакъар кходнр цу бригада. Цуьл совгІа 2,5 процент мара юкъера йоальйтаназар кІоригган, планаІа 7 процент юкъера йоьлйта йиш йолча.

Ишта дика, хьашкана кхъьсгаш яхьа а духха коллективаш, цхьа ба фабрике. Хіьата шекя яа тха фабрика коллективо укх шеара шоашта хьалхашка латта дезхараш толамца кхоачашдергйалаш.

ГІАДВУГА ТОЛАМАШ

Шелковской района «Коминтерн» колхозе яа дахара кампани чакхъьяьнний. Салаіа йиш ешс а хьалха санна хала хьувза безаш жаІуй. Хіанз царца парглатта балаеш хьаьсьг а, дахар-денар хатта йиш я, ха тоъ.

Шаршев Магомбета кошаре да тхо. Дуккхача хана деиз лаяха оаьсалье"Йолаш кьалъегаш хьаьвогІача шун йи шоай колхозе чет-тел районе а республике а дІатезай, ВДНХ дика вовзаш ва из. Цун дерриге жа хьайидача 1972 шера Шаршева бригада хІара бІаь устагІа тІехьара 134 Іаьхарг кьоастаюр. Кхьалхара ца болийш тоаденна долаш хьалхеіёора. Уж кьоастае хоьш сар вапар фабрике. Цу тІулакхо доккха зе доза боахача. Цу эпаш кхееча боргІийлгаша дукха доакъар доадора.

Из хооачамбоанар юстардаьккхара Краснодаре деша вахйитар фабрика пхи кьона болхло. Хіанз дийна бабина фабрике болх бен ба уж. Юкъера лаьрхІача пт процент мара кьы гІалат ца боа-лаш ди а дьяначу кіорнеаца юкъера хийца хьакъоастаю цар боргІийлгаш жижжкаш. БоргІийлгаш бахача нахага йоьх.

Уж шера гІадвугат толамаш даьхал колхоза жаІуьш. Масала, хІара бахьана бІаь нана жийна тІехьара 151 Іаьхарг кьоастабаьб Атурбеи Исламе, хІаьта Божов Еманшька — 150, Дюсенбеков Казимата — 146, Голова Дмитре — 143, Алимбиев Исропала — 139. Колхоза яіхайтта вокхкагІвола жаІуьнь ше тІаийна социалистически декхар кхоачаш да деш цхьаьнна-ца. Юкъера лаьрхІача хІара бахьана бІаь нана жийна тІехьара 151 Іаьхарг кьоастабаьб Атурбеи Исламе, хІаьта Божов Еманшька — 150, Дюсенбеков Казимата — 146, Голова Дмитре — 143, Алимбиев Исропала — 139. Колхоза яіхайтта вокхкагІвола жаІуьнь ше тІаийна социалистически декхар кхоачаш да деш цхьаьнна-ца. Юкъера

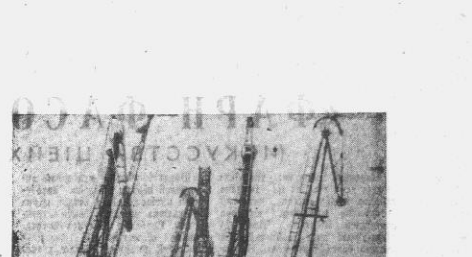

Малхбузен - Сибаргіен пароходстен ремонтхула йоьхь 51 наванган дІайолаяьй. Оба лаккхара-нашка эттара хьалхара кеманаш доладеннад, пятилетка кхоалагІча шера яіхтаан дІадерга кампанена хьалдара тоннан дІакхоачаяьй.

1973 шера навигаци йолча хана пароходстена кеманаша кхоачае-ена дІакхоачаергІа 17 милион тоня мухьй.

Малхбузехьарча Сибаргіен халкъа боахам дегІабоалабена дожка дакъалацарах, муьхьан кхаьсгаш хьаьвогІаш толамаш кхоачашдарах Малхбузен - Сибаргіен долаца ха тІарча пароходстена Кхъьсгама Цівча Байраха ордена синий.

СУРТА ТІА: дийнахьенна Новосибирскера муьхьан лелаеча хин пачалаш.

А. ПОЛЯКОВА сурт., ТАСС фотохроника.

ЯХЬА ИТОГ ЯЬЙ

Бохкха тёркам тІабохайт МагІ. аьбка района юрта боазкама болхлоцуьга юкъе социалистически яхь йоаржкяран цунна хан-хинахьа итог яраж. Ишта района хьаьбогІ лелаеранна хьаьсьгаш квартале лелаяьча социалистически яхь итогаш еш соборани хи-Хьар духха ха йоаццаш Пседаха культура ЦІагІа.

Ййслагіча пятилетка кхоалагІча, хоаламбеча шера хьалхарча кварталге района кьайбан лелаеранна ишта хьалхарча кварталге район кхъьсгамхой депутаташ Совета исполкома председателеа Б. Ахильгова,

Района кьайбан хьаьнача яхоа-чашъьай паччахьалкхенга хьайбай продукци йоххара хьалхарча кварталга Хьайбоахама план. ПланаІа 400 тоня йолча паччахьалкхенга деххад 504,3 тоня дулх, план 420 тоня йолча шуьр — 502,1 тоня, фуаш — планаІ совгІа 32 эзар.

Района боахамашта юкъе кхъьсгача дика хьоачашман дахар «Кавказ» колхоза хьайбай деаларша. План 30 тоня болча 52,6 тоня дух, шуьра планаІ совгІа 24,3 тоня ехкар пар паччахьалкхенга. «Кхоачашдар паччахьалкхенга хьайбай продукци йоккха» хьалхара кварталга планаш «Ингушский, «Алхазиурторкий» совхозий хьайбаш деладеранна. ЦхьаьбакъдаІа, цу боахамашта хьаьнача ланзар паччахьалкхенга хьайбай продукци йоххара хьалхара кварталге планаш «Ингушский, «Алхазиурторкий» совхозий хьайбаш деладеранна. ПланаІа хІара бежанца 450 грамми социалистически деккхарга 600 грамми духх гІакхетитар деш-ша ранна 903 грамм дух тІакхетитар цу бригада боахлоцуьга.

Района доаржкаита юкъе лелаяьча социалистически яхье этгара лаьхьаІа хьаьнаца дахар «Ингушский» совхозерча Н. Пепхоев, шоллагІа моттигаш яьхар цу совхозерча А. Кортоевагі группа-нефтьэ УРС-а № 4 йолча совхозерча Н. Мемергоноеи. Масала, Пешхоевас хьалхарча кварталге 886 килограмм шура яьккхар хІара яхоабача Іаттагара. Социалистически деккхарга йоаццаш яхьа езачуьг 336 килограмм духсагІа худ яь.

Хьалхарча кварталге шоай деккхарни дика яхоачашдеи кхъьсгашкайгар «Кавказ» колхозерча бе-жа Іуьна Коригоски Берсунжаевси, «Ингушский» совхозерча Алероевси Умитгиреевси, № 4 йолча совхозерча Умаев.

Собрани чакхйолаш района хьайбаи лелаеча коллективанга юкъе хьалхарча кварталге социалистически яхье хьалхара моттиг-таш яьхар коллективанга, хьайбаш лелаеранга горкомен, горисполкомен юртбоахама болхлоб профсоюза райкомен хараре карга тела цІе выполнени елар.

С. АЛЕРОЕВ,
МагІалбика района юртбоахама болхлоб гІулахкерча наьхен профсоюза райпона председатель.

ОБЩЕСТВЕННИ ПОРЯДОК ЛОРАЕШ.

ЮКЪЯРЧА ДОАЛАХЬЕННА ТІА МА КХУВДИЙТА

ХІанз республика масее районашка вІашъгІьехка а колхозий, совхозий, хьырий, кхыча юртбоахама объектий балхара хьожжаш йола комиссеи. Цар гучабоах паччахьалкхенга 539 устагІа совгІа-гІий, уьгІа ишта колхозни доалахьен четах болхбеш. Цунна ше-кіор ца хьоаццаш хІара комиссе гучадаьккхар, колхоза воккхагІвола жаІуьй Абдулаева жа Іуьпца учете болашш 602 устагІа хилар. Уж устагІий жаІуьй кіужжка тІа ДІаэадазна хиннад. Цу тайнара, уж 602 устагІа колхоза доакъара чотах хьаьбаб цо. Дерриге устагІий учете а йиьа колхоза доалахьа хІаздар. Уьгіа жаІуьй Абдулаевна административни бежк бир.

Ишта ну колхозе гучадьккхар воккхагІвола жаІуьй Бисултанов жаІ Іуьна а 539 устагІа совгІа-гІ хилар. Уж устагІий а колхоза-чотах хьоабаш хиннад.

«Путь к коммунизму» яхача колхозе хиннача комиссе гучадьккхар воккхагІвола жаІуьй Хопчумова Іуьпца 39 устагІен 4 бежани доагІачуьз совнагІа долуьча. Хіьата воккхагІвола жаІуьй Бабуркаева Іуьпца доагІачуьз совнагІа хилар 43 устагІен 22 бежанн.

Моттигаш яйбелу района боахамашка жаІуьй комиссеица гІоьнга болаш, хьара дувш.

— Ер жа шун дий, ашена шийга хаттар дича. — Дац, — яьлар «Красный пахарь» колхоза воккхагІвола жаІуьй Алиева. Хьаьта да воаца 602 устагІа колхоза доабала делий, духьала а ваьина дулиганал лелаеш комиссена кіезнан тушеп яолаьлар Абдулаев. Общественни моттиге ца доаІаа гІулахкаш лелаеранга гІайтта дийнахь бийсанеи чуьрадала ца тезар дуниш.

Цунах хётта ала лоа, социалистически доалаьле лорарга шоай бехкткхам боккййтаеи бола кіетама болх боахамашка парца кіезнига белга. Царех ларгІа йоагІа Шелковской района «Красный пахарь», «Путь к коммунизму» яхь колхозаш.

Д. БОРИСОВ.

БАЛХА КАЙОАЛАШ ВА

Дитъ шу ла милице воийхагІвола сержанта Сулиманов Хьамзата республика Старопромысловски РОВД болх бу. Милице балха валехьа № 15 йолча шурий совгІе тракторист хинна Хьамзат. Цун тІехьагІа гІулакх лоп хинна Советски Эскара жугІаршна.

Хьаьта 1969 шера деиз чурча гІулакхий органашка болх бе волавенна из. Хьалхарча пе болх баьб муглаера милицинер волаш. 1970 шера, чурча гІулакхий отделе пикагІвола милицинер эйлара тарра, из отгаву отделене командирволла.

Ала деза, новкъоста Сулиманова кулгалдеш йола отделени ший дуккалга диллача Советски Эскарча взвода пийсса я. аьина. Отделене болх дика лелар кхуллура лаьхье гІайтта ва. коллективна кхулладеллар ше кхетам болаш нах кхеҳе хоьш сар хиларах. Чурча гІулакхий райІотдела ерригча лични состава сий деиз лоарІаІаш ва Сулиманов Хьамзат. Ший отделенерча милиционерашца йоагІар хьалеаш, баьхьар юхь йоаццаш йіоалаш ва из.

Отделене болх Сулиманова віашгІехьбакйха гІерт лоадама ца та-та молаагІа хІама а тІехь теркладелш. Из гІерт милиционерий лаьм шатуьргдоаяе маршруташ хилийтта. Болх ишта пІаоттабича віашгІехьдоал лорвеш йоха территори дикагІа йоввза. милиционершца дикагІа бовз цІга баха нах, чуеге ви общественни бокъонаш телхае мегараш.

Отделене командира чІоагІа терко ю шийла чина лохагІбарий балха куьгІуьра лакхъара. Ше лаьш шелеп деІ эзан хул из. иштта хьежжа ерг отделенера масс-сава а. Милиционерам пе Іомабу гражданашца эодийн гІулакхаеш хила, цар яхачунга ладугІеи из теркладелн.

Шийгза доагІаш дола дакъа юкъедакъа гІерт Сулиманов Хьамзат общественни порядки социалийтический законаш дика доарадеш хиларца. Цу гІулакха ше а, ший отделенера Хіара милиционер а бехткхаме хилар дика кхетаяу цо. Шоай служебни деклар яхоачашдан ткхаьа а дика гІулакхаш да цун отделенерча милиционершта карагІдийнна.

Дукхаха масалех цхьа масал доалаергда вай». «Отдых» яхача ресторана юхье бийсана "служба лІалъош волаш, отделене милиционерара М. А. Ирисовеча доакъар воваш дешаш ца деш сагІ Ингушски улицагІа граждангашта йийтай, аьина Сихха ца гІулакха оарцагІьхьачача милиционера Ирисова общественникашца цхьана хьалелар зулмтюй. Уголовни бехкткхаме взаб хулиганаш Гаданаеви Айдамирович Шийй служебни деклар дика яхоачашдарах Йочч-ГІалгІай АССР МВД пракказех аччан премеи елар милиционера Ирисова.

Къьсгта чІоагІа терклам бу Хьамзата къона сотрудникаш служба дІаяьхь Іомабара гІулакхъ. По ше оэл отдела куьгалхошка къонабаъаш опытни милиционерашца яхьана ахийта беза служба дІаяьхь, аьле. Из ше а хул къонача милиционерашца цхьана маорыгуьтий обход еш. парна хьежжа луш. Хіьата моллагІа Хіама яхкачча, гІо дара дика новкъост а ва отделене командир.

Балха хьаьвеча, цхьан-ХІамашна уйла еш корта чубака пар милицинер. Из цу сахьате зийра Сулиманов. Гучалалар, милиционера сесаг памогаш хинна бобьнице а йиьа, хьажа сар воазаш беп цІагІа дисалга. Хьамзата милиционерера балха график оттаяйир сесага тІехьа бобьнице ваха а, берта хьажа а цун йиш хургйолча тайпара.

Республика аралъара служба ерригача отделеней командирашта юкъе яьржача социалистически яхь 1972 шера хьалхара моттиг яьккхар чурча гІулакхий Старопромысловски районни отдела отделене командира милице воккхагІвола герзаита Сулиманов Хьамзата. Пунша елар «Йочч-ГІалгІай АССР МВД отделене дикагІа-нова командир» яха цІи. Цун суртхьалтехар Йочч-ГІалгІай АССР МВД сийлен Доска тІа. Балха тІа толамаш дахарах Сулиманова енна ший «Милице отличник» яха знак-ган. Хьаьта ухх деношка РСФСР Хакхъкъуьга Совета Президиума Указах Сулиманов Хьамзат ценнай «За отличную службу» до охране общественного порядка» яха медаль.

В. ЧУРСИН,
чурча - гІулакхий Старопромысловски районни отдела начальника заместитель, милице воккхагІвола лейтенант.

МИШТА ВОАЛ САГ ЛОАРЗАГІА

Байса. Ха яха ха я. Ара деша-не яц. Наггахь саг мара вай улишаша Іолда хьал-Іай воаш. Бахьенара хьаьгІаовол дІа-хьа-терклам воагІа Іаьхарга дегІаре маІа саг. Цунна тІехьуьлаш бо берашка кхуьш боагІа кагий нах. Тіехьакхуьч уж, Хіарадо ший бий тоха гІеп вехаюа. Маіа саг Іонож. Цу берех цхьаьне цун кисара хьалдоаххех хуча чудола боча, цхьаьгагІера хьалоаххех сазьгІ.. Из ец детективни повествацаца отрывок, хала хете а, хиина бакъдар да. Из хилар город Грознерча Ленински районе. Цу тайнара зулйш дахарах малар яьнна хинна вола берашка кхо эламига сар на. Цовех лаІ ва 1955 шера эвь Е. М. Суслов. Барзі класс чакхъьккхаш тІехьара. Цунна тІехьуьлаш балха а воаш а ілаха деша а ца деш лийнаш из. ШоллагІвар ва В. И. Ершов. Цо 8 класс яьккхай, соалоне пІо-новаьсотна болхло воаш къьсгташ хинна из. Хіьата кхоалагІвар А. Н. Неустроев ва 1954 шера ваь. Цо 10 класс яьккхай. ПТУ-2 дешарор хинна из. Хіанз доагІаш дола таІвзар дьь ба зулам хоп. Хіьата а ца дийдеча халап уж зулам, кхычарна цапех доаІа не лІаІоаййтар дуьла. Байса бола граждангаш юридически документаш тІа ухл бежке боагІвар санна. Царна ст-та а ет, уж боаха а боаь хулиганаша. Хіьата а дош дуьшача гулбеннаяша цхьаьнга а ца деш къьсгаш боь шорех, малар меха а болаш уж зуламаш цярна тарах. ДухкагІдола цу тайнара зуламаш малар меха болча наха делга хІоьш да. Бошашка, наркашка, мнІ-маІнигашка хьакъаргІа е кхъаьк чудола шушаш бата юхье яйьке меина ІІа а яьке, цун тІехьагІа ІІа-ъа тоха. Цунна тІехьуьлаш ГІолла ъьлоаборгІа, колхоза воккхагІвола жаІуьй Абдулаева жа Іуьпца учете болашш 602 устагІа хилар. Уж устагІий жаІуьй кіужжка тІа ДІаэадазна хиннад. Цу тайнара, уж 602 устагІа колхоза доакъара чотах хьаьбаб цо. Дерриге устагІий учете а йиьа колхоза доалахьен четах болхбеш. Цунна кіезнига ше кіор ца хьоаццаш хІара комиссе гучадаьккхар, колхоза воккхагІвола жаІуьй Абдулаева жа Іуьпца учете болашш 602 устагІа хилар. Уж устагІий жаІуьй кіужжка тІа ДІаэадазна хиннад. Цу тайнара, уж 602 устагІа колхоза доакъара чотах хьаьбаб цо. Дерриге устагІий учете а йиьа колхоза доалахьа хІаздар. Уьгіа жаІуьй Абдулаевна административни бежк бир.

Ишта ну колхозе гучадьккхар воккхагІвола жаІуьй Бисултанов жаІ Іуьна а 539 устагІа совгІа-гІ хилар. Уж устагІий а колхоза-чотах хьоабаш хиннад.

«Путь к коммунизму» яхача колхозе хиннача комиссе гучадьккхар воккхагІвола жаІуьй Хопчумова Іуьпца 39 устагІен 4 бежани доагІачуьз совнагІа долуьча. Хіьата воккхагІвола жаІуьй Бабуркаева Іуьпца доагІачуьз совнагІа хилар 43 устагІен 22 бежанн.

Моттигаш яйбелу района боахамашка жаІуьй комиссеица гІоьнга болаш, хьара дувш.

— Ер жа шун дий, ашена шийга хаттар дича. — Дац, — яьлар «Красный пахарь» колхоза воккхагІвола жаІуьй Алиева. Хьаьта да воаца 602 устагІа колхоза доабала делий, духьала а ваьина дулиганал лелаеш комиссена кіезнан тушеп яолаьлар Абдулаев. Общественни моттиге ца доаІаа гІулахкаш лелаеранга гІайтта дийнахь бийсанеи чуьрадала ца тезар дуниш.

Цунах хётта ала лоа, социалистически доалаьле лорарга шоай бехкткхам боккййтаеи бола кіетама болх боахамашка парца кіезнига белга. Царех ларгІа йоагІа Шелковской района «Красный пахарь», «Путь к коммунизму» яхь колхозаш.

Д. БОРИСОВ.

«СЕРДАЛО»
3-ча оагІ. 12 май, 1973 шо.

«ФАРН ФАСОУ», НАЬСАРЕ!

(ИСКУССТВА ЦIЕЙХ ЙОЛА РЕПОРТАЖ)

Хiаранена хоалу из: ух тIехьарча хана вiалла па хиннача тайпара шерра яржаш латт вай республике къаматта юкъерча доттагIиен йiеовал. Цоаг1агIа вIаш1агIбуш латт тайп-тайпарча кхамий барта тоаг1ошташ. ДIайхьа-ча дешана, ашарашца, музыка-па- — иесскства берригача низана, материальни новкъостаг дарна дIа-хьа кхайкабу цар шоай машар, тешам.

Ух1 доттагIиен доккха Наьсаре а хиларца ду доттагIиен доккха цIей. Вай республикан Кьилбiедча - Хи-грашкахьара бакъхан профессиональни артистан ба ух1аза наьсархошта салослан, сакъердам беш. Района массейойча юрташкарча, городера предприятешкара, организацешкара Iалашмате духьа нах гуйлабар - «Электроинструмент» завода хьалхашка чалача йоккха-ча парке. Наьха дегаш айдаларга хьежжа Хоза денадар ди а. Зиза текача ган1ашта юкъе «Вайнах», «Шовда», «Фарн» яха шоай ансамблей цIерагI тIалъхьа автобу-саш мугIарах дIа а оттаяь царна тIехьашка кийчлуш боаьх артис-сташ. Сихбенна ардаккех йоккха-сиена вIашагIйоллаш боаьхкача пIьарий дагарий татаи ъхьоз дехьара.

Юкъе чу а вахна массеех ар-тистаца къамаьл ду аз. ТIаъвха-ча формах парех хIире, гIалгIа, иохчо, эрсе малагIа ва ха хала да, юкъмарашка па хьежачка: Вешта сибата а духха белгало мичай Кавказа наха юкъе.

— Ер сакъердам а бахьан лаьхкад - их тхо шо долча, — йоаь Казбека. Моллагiча фусаме чувоаьача хьалхо оала деннаш да уж. Беркат, машар, хоза- дика мелдан доссал-са шун бiь пен юкъе, яхьара да из.

— Тхоаш шун республика доа-зон тIа кхоачаш дагахь а бахьан оаха Фарн фасоу, Иохч-ГIалгIайче, Наьсаре? — йоаь Казбека. Моллагiча фусаме чувоаьача хьалхо оала деннаш да уж. Беркат, машар, хоза- дика мелдан доссал-са шун бiь пен юкъе, яхьара да из.

Искусства, доттагIиен цIей дIа-доладу оаха аьнна громконово-рителаш чура Элимбаев ПIапий а.

Безамеча къамаьлау аенна вола шн зIамига саг. Уж- ба КъилбIаседа-ХIирий паччахьалкхен вокально-инструментальни ансамбла кулгалхо Мецаев Казбеки вай республика ансамблацара артист Дудаев Пан-Сулгани. Москве те-атральни искусства институте деша багIаи хотторадеиад цу хIиречуна иохчочуни доттагIиг.

— Фуд из хIирий меттал «фарн» яхалга? — хетт аз Казбекага.

— Тхоаш шун республика доа-зон тIа кхоачаш дагахь а бахьан оаха Фарн фасоу, Иохч-ГIалгIайче, Наьсаре? — йоаь Казбека. Моллагiча фусаме чувоаьача хьалхо оала деннаш да уж. Беркат, машар, хоза- дика мелдан доссал-са шун бiь пен юкъе, яхьара да из.

Искусства, доттагIиен цIей дIа-доладу оаха аьнна громконово-рителаш чура Элимбаев ПIапий а.

Сарралца хадаиаар паркера аша-раш, хаъхараи. Артистан бьаьча белажаи хьеени бьаьча фусамдай а биiлар площадка тIа. Хаиаъха диидургiаи наьсарюшта из сийра-да, хоза, къамаьта юкъерча ма-шара, доттагIиен IIохьалаг диза ди.

СУРТА ТIА: Наьсаре хинна иск-усства цIей.

М. ЗАНГИЕВА тоьхсти сурти.

ЮНАРМЕЙЦИЙ ПАРАД

ЦIоаг1а хоза кийчъя яр В. И. Ленина цIерагIа майда Коталенна денна — 9 маи. Ух1аза гулбенна-бар республика «Орленокн» «Зарни-цен» яхача тIема-спортивни ловзарий доакъашкой - юнармей-цаи.

10 сахьат дьяина ха. Хоза кийчъяьча трибуна тIа бь парте, тIема, къаьгlама ветеранаш, комсомола обкома, райкома болх-лой. Майда тIа ек фанфараш.

«Орленокн» «Зарницен» яхача ловзарий штаба командира, от-ставке полча генерал-майора М. И. Поповен ловзарий штаба начальника запаса подполковника В. А. Арютюнен машина тIа чакхбоал парад ъхьаздн. Юнар-мейцаша цаI санна массане а баррташка безаме царга моарзал хоат.

Цуга тIехьаьгIа Коталон денцен республика юнармейцай парад хьеллардцеи дьакъала бувш ВЛКСМ обкома секретара Т. Мах-мутхаджиевас, школьни отдела заведующие Л. Спиранскас.

Йоллалу юнармейцай смотр. Из ъхьеал «Зарница» яхача ловзаре дIадахача шера котбальнача Шаьла района Аргунски №1 йолча школа юнар-мейцаша. Хоза военни форма а юкъан анйсача спортивни мг-Паранша майда тIа боал уж. Царна тIехьа ч чакхбоал морякий, пе-дотий, ишгта кхьйола тIема форма юкъан бола республика школайн профессионально - технически училищайн юнармейцаи.

Смотр чакхъьлначуул тIехьаьгIа йоллелар спортивни яхьаи. «Орлята» «Динамо» стадионе удаш, тоташ, гранатаи кхувсаш — ГТО тIеторбье дIалуш хилар. Ишгта сакъердаме яхьаи чакхъьлар-да М. С. Кирова цIерагIа парке а.

Параде дакъалъхараш верриган а 120 эзар сар пар.

Р. ЯНДИЕВА.

СУРТА ТIА: къонал, низ—юнармейцай парад.

С. ХУГАЕВА сурт.

ДОТТАГIАЛА ТАКИЛГАШ

Кердача фусаме дIадоладир ший кедча вахар г. Назраиерча № 3 йолча нов. Беркин-Хаев Джа-браил керте латтача юкъерча школа.

ДIадоладеннад денъара шу. Малагiа да керттерадар? Мичара воллалургба тIабогIаича кагийча деиалхой кердача фусаиера вахар сакъердаме, гIоза, пайдаие ух-лийтара эшараш кхоачаше? Цу хаттарашта ишйса жоп даля вIашагIйехьаьнгад хьезарной кол-лектива.

Этарашт дукха дар аьнна юха па гIерташ тайп-тайпарча лоста-маг1а дIабоаьлйн наьсарюшта кхуш боагIаича тIехьенна комму-нистически хетам балора боаьх. Цу балха ишна лаьхьа, пхьа лоь-там ба денъарной кIоаргIача ин-тернационални уйлаиа кхебар. Кердача-фусаме шоаш чабаххача денъ цу денъа къастта тешам тIебахийтар школа коллективо. ВIашагIйеллар цу хьакъеъча мел беча балха штаб — интернацио-нални доттагIала клуб. Цунна кхуг1алдеш я Татьяна Сергеевна Жарова.

ВIашагIъелла дукха ха еше а клуба дожъеонхоша карагIдаьна-на дика гIулакхаш дукха да. Ма-сала: Наэраие тайп-тайпарчин машка тIа болх беш ба венгерски специалисташ. Уж шоайгича хьошалагIа а бийхь доттагIала сайбе чакхъьккхар денъарюша. Венгерски, эрсий, гIалгIай стг-хаш бийкар цу сайгене торжест-венни дакъа чакхдаьнначул тIе-хьагIа. Охъера, хьашший нах-бокхаш, делегатхой чак болх созгIаташ делар царна.

Цхьа ший тIехьаьге йоаьшан чакхдалелнар из вIашагIйхетар.

Наэраиерча школа дешарюша хIинз айхха бувзам оттабаьб иоайшгига хьошалагIа хинна венгеран дешабаьIача школашца. Ду-кха дешан царна Венгре мехкан, цигарча шоаш санна болча дешар-хоех. Хьаьта наьсархоша а ахух-ьшай шоай Венгрерча доттаг-Iашта вай мехкан. Иохч-ГIалгIайченах, шоай юкъан йола са-кьелдаме материалаи.

Доазол дехьарча вежаршка дешарюша доттагIала тесса Iийбибан кхоачаг-Iаг1ча школа доттагIиен клуба доакъошхой.

Доазол дехьарча доттагIалица ра бувзамаш царна ха мел лоаьан дикагIа дешхарз а айхагIа ахтолиу. Цуз1ъа доалаюшкаг-ча республикай дешарюй вахар, царна карагIдъала дика гIулак-хаш, истори доазэ гIерт наьсарюй. Цу тIулкхаза а, къамаьта юкъера доттагIал тIебагIара а кхоалагIча школа дешарюша доттагIал тесса. Къинбеседа-Хiирий автономни республика Майское яхача йоттарча юкъера школаца. Доалахарча республикерча юх-ъьашш балькхача хьашший сийна шоай школа художественни самоде-ятельносто низана концерт от-тадиб наьсархоша. Дукха дий-лар вIашагIйкхиттараша шо-шоай школьни вахарах а.

Дукха ха яьнниеи цу хана денъ. Бакъда цу йоаьшача юкъе дIа-юха яхача, кхьаташка, вIаш-ший дайдаччига, хайначчига аиалача дукха да кагарIдаьнар.

КхоалагIча школа вIашагIъелла интернационални клуб, шоай фусам а санна, къона я. Дале а денгара-денга тоалуш, хозлуш йоагIача шоай школанца «Йоккха-хуланз», иизболаи йоагIа из.

М. РАШИДОВ.

МАССАНЕ А ТЕРКАЛДЕ ДЕЗА ГIУЛАКХ

Тайп-тайпарча моттигашка гIоалла машиннаькъах дезьалала-ра дикагIа и перезд. Шлагбаума юкъе очередаш хилаи, дIа-ъьа йоллаче поездашта хьерам бан ух1аза.

Цьаьбаьхьа, переездаш хьанга дукха капиталоложеннеш дIаэ-хийта ела. Лорашш лораши бо-рашш дукха переездаш йоллаш я Грозный—Беслан яхеи Гроозиеф-тинан яхеи веткаш.

Масала, Грозный — Алды яха-ча ветке тайп-тайпарча километ-рашка 5 переезд лораши я. Шлагбаума юкъе водителаш дохкаига боахкарашш сабар ца дарах . моттигаш пийлеу поезд машина, трактора е хьаьбана тIа-кхеташ. Цуз1ъа лоалаюшкаг-ча республикай дешарюй вахар, царна карагIдъала дика гIулак-хаш, истори доазэ гIерт наьсарюй. Цу тIулкхаза а, къамаьта юкъера доттагIал тIебагIара а кхоалагIча школа дешарюша доттагIал тесса. Къинбеседа-Хiирий автономни республика Майское яхача йоттарча юкъера школаца. Доалахарча республикерча юх-ъьашш балькхача хьашший сийна шоай школа художественни самоде-ятельносто низана концерт от-тадиб наьсархоша. Дукха дий-лар вIашагIйкхиттараша шо-шоай школьни вахарах а.

Дукха ха яьнниеи цу хана денъ. Бакъда цу йоаьшача юкъе дIа-юха яхача, кхьаташка, вIаш-ший дайдаччига, хайначчига аиалача дукха да кагарIдаьнар.

КхоалагIча школа вIашагIъелла интернационални клуб, шоай фусам а санна, къона я. Дале а денгара-денга тоалуш, хозлуш йоагIача шоай школанца «Йоккха-хуланз», иизболаи йоагIа из.

М. РАШИДОВ.

Хiара шера предприятей, кол-хозий, совхозий, гаражий шофе-рашта лаьхьа пламяткаш ду ма-шиннаькъа дистанце. Машиннаьк-ха переездаш дезьабоазара бо-кьонех дувшш хiара бетта кхе-тташ болх бу дистанце кхуг1алор-шеи общественни инспекторашеи. Переездаш дезьабувзара бокъо-наш йоаь шоашта яхе а, дукха шофераш ба уж бокъонаш телха-еи.

Инструктаж ду доахкига боах-карашт шоай доалаьхь хьай-баш делладеларшеи. Хьайбаш а кхерам тувс машиннаькъа тIа ийдеделча.

Масала, Пхьиъикъонгий-Юрта Совета председателга нов. Добри-ев Р. М. бахача нахагара шоай доалаьхь бала 13 гоар ийлар паччахьалкхенга духха дIалаг, ъьина. Уж шера 5 февралг уж гоярш заготоксте дIайина ара-бьаьна хинна новкъостий Со-доеви Мержоевн. Хьайбаш дезьа-дахара бокъонаш гIоьна толха а яь, машиннаькъа дIоаххал говр-аш лехка хьабоазIаш хиннаб уж, тIехьара тIабоагIача пасса-жирски поездаш дорз на луш. Цигга тIаккийтача поездо царех 7 гоар а йийлаг, локомотив а толхабаб. Кхы а вогI хила тар-лоро из. Шоашта тIедилла гIу-лакх тешшаме кхоачаш ца дар баьхьан доалаю иззад зе дир иу нахь ъьалала.

Переездаш дезьабувзаре бокъо-наш толгагIий ъьаьгlча машин-наьсархоша хоам бу республи-канскн- ГАИ. Цъьабаьхьа цу ъьа-къе хIанзалца цар безк баь хIза-ма дан.

Автомашинай водителаште доахапга боахкарашт бе боагIаш бола беха ца боагIа пайсполкомашка йолча комиссеца переезда-ах дезьабувзара бокъонаш телхзеташ а.

ВIашгIехьлаккха деза переездах дезьабувзара бокъонаш дерт-тIа кхоччашъьелга, дIаъьовла ёза цъьабола переездаш. Цъьаи кхъ-лометра шишша переезд хила боагIаш. Цу цар докхха зе ду паччахьалкхенга.

Машиннаькъа переездашта ъьа-тIаккхаъча наьхьий знакаш ма-та оттае дага я города ОКХ а райисполкомаи а?

М. ЛОКТЕВ.

Ленина орден леларча Къил-беседа - Кавказа машиннаьк-ъьа Грозийски машиннаькъа дистанце начальник.

Редактор Т. А ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

12 маЙ

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босбола телевидени. Массанера йолча гимнастика. 9.20 — Керладараш. 9.30— Мазачаллисни телевидене программа. 11.00 — «Могашле». Iхама - по-гулдони программа. 11.20 — «Музы-кальни турнир». 12.30 — «Поэзи». Га-фура Гулямя стихаш. 12.40 — «Хъа» миллионан йолча процесса яха художе-ственни фильм. 13.45 — «Документаль-ни экран». Передача дIахьу Р. Рож-дественске. 15.00 — Босбола телевиде-ни. Мультфильмай программа. 15.30 — Кемеранара йолча музыкални про-грамма. «Пайсарай сайр-ерзни». 16.00 — Керладараш. 18.10 — «Машини яка-ъьетани къастаде йиш ин». Советски нахи комбайнан КПСС ЦК апрелски пленума решенеи. 18.20 — Босбола те-левидени. «Хьайбай дуне чу». 19.20— «Чилийски машиигIкхетарш». Шоолаг-ла передача. дIахьу политически обо-зрегатела В. Шрагина. 19.50 — Босбо-ла телевидени. «Ференц Лист» яха ху-дожественни фильм. Хьалхара серн. 21.00 — «Хъа». Информацешни про-грамма. 21.30 — Оперни сцена говзан-ни. Николай Гяуров. 22.20 — Сооб-тиини программа. Ишгтенъча — кер-дараш, передачай программа.

II ПРОГРАММА

15.30 — «Седькъаш». Берната йоаь передача. 15.50 — Тайпу Тазин йоаг1-дин «Ах художественни фильм». 17.10 — «Горгали» (иохчий меттаза).

13 маЙ

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босбола телевидени. Массанера йолча гимнастика. 9.20 — Керладараш. 9.30— Советски Экзархи Фотеев йIутушта. 10.30 — «Музыкални клоск». 11.00 — Денъаркхонга йолча передача. 12.00 — Босбола телевидени. Спортивни гимнастикан йолча маIоча наха къъера Ев-ропа чемпионат. Франкфурта передача. 13.10 — Босбола телевидени. «Джимлер» яха художественни фильм. 14.30 — Юртара сайгIа. 15.30 — «Литературни вIашагIйхетараша». 16.15 — Босбола телевидени. Мультфильмай программа. 17.00 — Босбола телевидени. «Кимо-никъбергий клуба. 17.55 — Босбола те-левидени. Футбола боьа дуне чем-пионата отборочни матч. СССР — Къьабасела Исланди. Ленина йоагIа-ча кеттерча стадионера трансляци. 19.30 — Босбола телевидени. «Ференц Лист» яха художественни фильм. 2-ча серн. 21.15 — «Хъа». Информацешни программа. 21.45 — Босбола телевиде-ни. Спортивни гимнастикан йолча ма-Iоча наха къъера Европа чемпионат. Передача передача. 23.15 — Керлада-раш, передачай программа.

II ПРОГРАММА

15.30 — «Седькъаш». Берната йоаь передача. 15.50 — Тайпу Тазин йоаг1-дин «Ах художественни фильм». 17.10 — «Горгали» (иохчий меттаза).

РАДИО

12 маЙ

6.30 — Юртара вахар (иохчий мет-таза). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Хаотта-мах лаьа. 7.00 — Моска. 7.20 — «Грозненски рабочий», «Комсомоль-ское племя» газетех обзор. 7.28 — «Сельская газета обзор. 7.35 — Моска. 8.15 — Пемелай программа. 8.25 — Концерт (иохчий меттаза). 8.45 — Москва. 14.00 — М. С. Пинева очерк. «Цъьан муг1аре» (гIалгIай меттаза). 14.20 — Къонал (эрсий меттаза). 14.45 — Кобй—интернационални юрт. Ра-диоочерк (эрсий меттаза). 15.00 — Москва. 15.15 — «Цlе сайгаш» (гIал-гIай меттаза). 15.35 — «Литературни Иохч - ГIалгIайче» яха радиожурна (эрсий меттаза). 16.00 — «Хъяваза-ларе яха радиожурнал. 17.00 — Моска.

13 маЙ

6.00 — Москва. 7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.18 — «Ленин некъ» газета обзор. 7.25 — Хоамаш. 7.35 — Ашарап. 7.40 — Моска. 8.25 — Цъьаи дуьхьалара мелодеи. 9.00 — Москва. 13.15 — Къона тIехье (иох-чий меттаза). 13.35 — Массанера бо-ни. 15.50 — «Музыкални дIагIаиа» яха лаи ба дика наьх (эрсий меттаза), болаш да тIоа яха радиокомпозиции (иохчий меттаза). 16.40 — «Шелъан слобуч» (эрсий меттаза). 17.00 — Моска.

ХАОТТАМ

Таханрепублике гIоалеи Грозней кIезиг-дукха морхаш а йолаш, ГуйрIина цъьашлайоача моттигаш-на дохх а доаллаш, кхулба-малх-боалехьара секунде 0—4 метр тIоагIа мух а ъьехьаи ца хилеи фегара - температура республике гIоалла 22—26, Грозне 23—25 гра-дус -йIовхал йолаш хилеи тарлу.

Кхоанеи ломмеи ъьувалуш мор-хаш а йолаш, 13 мае цъьашлайоча моттигашка юкъ-юкъе дог1а а делхаш, ди а къъвкаш, бе-бена оагIорахьара секунде 0—5 метр тIоагIа мух а ъьехьаи ца хила тIаьвха ъьана а. — Зиза текача ган1ашта юкъе «Вайнах», «Шовда», «Фарн» яха шоай ансамблей цIерагI тIалъхьа автобу-саш мугIарах дIа а оттаяь царна тIехьашка кийчлуш боаьх артис-таш. Сихбенна ардаккех йоккха-сиена вIашагIйоллаш боаьхкача пIьарий дагарий татаи ъхьоз дехьара.

Юкъе чу а вахна массеех ар-тистаца къамаьл ду аз. ТIаъвха-ча формах парех хIире, гIалгIа, иохчо, эрсе малагIа ва ха хала да, юкъмарашка па хьежачка: Вешта сибата а духха белгало мичай Кавказа наха юкъе.

— Ер сакъердам а бахьан лаьхкад - их тхо шо долча, — йоаь Казбека. Моллагiча фусаме чувоаьача хьалхо оала деннаш да уж. Беркат, машар, хоза- дика мелдан доссал-са шун бiь пен юкъе, яхьара да из.

— Тхоаш шун республика доа-зон тIа кхоачаш дагахь а бахьан оаха Фарн фасоу, Иохч-ГIалгIайче, Наьсаре? — йоаь Казбека. Моллагiча фусаме чувоаьача хьалхо оала деннаш да уж. Беркат, машар, хоза- дика мелдан доссал-са шун бiь пен юкъе, яхьара да из.

Искусства, доттагIиен цIей дIа-доладу оаха аьнна громконово-рителаш чура Элимбаев ПIапий а.

Сарралца хадаиаар паркера аша-раш, хаъхараи. Артистан бьаьча белажаи хьеени бьаьча фусамдай а биiлар площадка тIа. Хаиаъха диидургiаи наьсарюшта из сийра-да, хоза, къамаьта юкъерча ма-шара, доттагIиен IIохьалаг диза ди.

СУРТА ТIА: Наьсаре хинна иск-усства цIей.

М. ЗАНГИЕВА тоьхсти сурти.

ЮНАРМЕЙЦИЙ ПАРАД

ЦIоаг1а хоза кийчъя яр В. И. Ленина цIерагIа майда Коталенна денна — 9 маи. Ух1аза гулбенна-бар республика «Орленокн» «Зарни-цен» яхача тIема-спортивни ловзарий доакъашкой - юнармей-цаи.

10 сахьат дьяина ха. Хоза кийчъяьча трибуна тIа бь парте, тIема, къаьгlама ветеранаш, комсомола обкома, райкома болх-лой. Майда тIа ек фанфараш.

«Орленокн» «Зарницен» яхача ловзарий штаба командира, от-ставке полча генерал-майора М. И. Поповен ловзарий штаба начальника запаса подполковника В. А. Арютюнен машина тIа чакхбоал парад ъхьаздн. Юнар-мейцаша цаI санна массане а баррташка безаме царга моарзал хоат.

Цуга тIехьаьгIа Коталон денцен республика юнармейцай парад хьеллардцеи дьакъала бувш ВЛКСМ обкома секретара Т. Мах-мутхаджиевас, школьни отдела заведующие Л. Спиранскас.

Йоллалу юнармейцай смотр. Из ъхьеал «Зарница» яхача ловзаре дIадахача шера котбальнача Шаьла района Аргунски №1 йолча школа юнар-мейцаша. Хоза военни форма а юкъан анйсача спортивни мг-Паранша майда тIа боал уж. Царна тIехьа ч чакхбоал морякий, пе-дотий, ишгта кхьйола тIема форма юкъан бола республика школайн профессионально - технически училищайн юнармейцаи.

Смотр чакхъьлначуул тIехьаьгIа йоллелар спортивни яхьаи. «Орлята» «Динамо» стадионе удаш, тоташ, гранатаи кхувсаш — ГТО тIеторбье дIалуш хилар. Ишгта сакъердаме яхьаи чакхъьлар-да М. С. Кирова цIерагIа парке а.

Параде дакъалъхараш верриган а 120 эзар сар пар.

Р. ЯНДИЕВА.

СУРТА ТIА: къонал, низ—юнармейцай парад.

С. ХУГАЕВА сурт.

ДОТТАГIАЛА ТАКИЛГАШ

Кердача фусаме дIадоладир ший кедча вахар г. Назраиерча № 3 йолча нов. Беркин-Хаев Джа-браил керте латтача юкъерча школа.

ДIадоладеннад денъара шу. Малагiа да керттерадар? Мичара воллалургба тIабогIаича кагийча деиалхой кердача фусаиера вахар сакъердаме, гIоза, пайдаие ух-лийтара эшараш кхоачаше? Цу хаттарашта ишйса жоп даля вIашагIйехьаьнгад хьезарной кол-лектива.

Этарашт дукха дар аьнна юха па гIерташ тайп-тайпарча лоста-маг1а дIабоаьлйн наьсарюшта кхуш боагIаича тIехьенна комму-нистически хетам балора боаьх. Цу балха ишна лаьхьа, пхьа лоь-там ба денъарной кIоаргIача ин-тернационални уйлаиа кхебар. Кердача-фусаме шоаш чабаххача денъ цу денъа къастта тешам тIебахийтар школа коллективо. ВIашагIйеллар цу хьакъеъча мел беча балха штаб — интернацио-нални доттагIала клуб. Цунна кхуг1алдеш я Татьяна Сергеевна Жарова.

ВIашагIъелла дукха ха еше а клуба доакъошхоша карагIдъана-на дика гIулакхаш дукха да. Ма-сала: Наэраие тайп-тайпарчин машка тIа болх беш ба венгерски специалисташ. Уж шоайгича хьошалагIа а бийхь доттагIала сайбе чакхъьккхар денъарюша. Венгерски, эрсий, гIалгIай стг-хаш бийкар цу сайгене торжест-венни дакъа чакхдаьнначул тIе-хьагIа. Охъера, хьашший нах-бокхаш, делегатхой чак болх созгIаташ делар царна.

Цхьа ший тIехьаьге йоаьшан чакхдалелнар из вIашагIйхетар.

Наэраиерча школа дешарюша хIинз айхха бувзам оттабаьб иоайшгига хьошалагIа хинна венгеран дешабаьIача школашца. Ду-кха дешан царна Венгре мехкан, цигарча шоаш санна болча дешар-хоех. Хьаьта наьсархоша а ахух-ьшай шоай Венгрерча доттаг-Iашта вай мехкан. Иохч-ГIалгIайченах, шоай юкъан йола са-кьелдаме материалаи.

Доазол дехьарча вежаршка дешарюша доттагIала тесса Iийбибан кхоачаг-Iаг1ча школа доттагIиен клуба доакъошхой.

Доазол дехьарча доттагIалица ра бувзамаш царна ха мел лоаьан дикагIа дешхарз а айхагIа ахтолиу. Цуз1ъа лоалаюшкаг-ча республикай дешарюй вахар, царна карагIдъала дика гIулак-хаш, истори доазэ гIерт наьсарюй. Цу тIулкхаза а, къамаьта юкъера доттагIал тIебагIара а кхоалагIча школа дешарюша доттагIал тесса. Къинбеседа-Хiирий автономни республика Майское яхача йоттарча юкъера школаца. Доалахарча республикерча юх-ъьашш балькхача хьашший сийна шоай школа художественни самоде-ятельносто низана концерт от-тадиб наьсархоша. Дукха дий-лар вIашагIйкхиттараша шо-шоай школьни вахарах а.

Дукха ха яьнниеи цу хана денъ. Бакъда цу йоаьшача юкъе дIа-юха яхача, кхьаташка, вIаш-ший дайдаччига, хайначчига аиалача дукха да кагарIдаьнар.

КхоалагIча школа вIашагIъелла интернационални клуб, шоай фусам а санна, къона я. Дале а денгара-денга тоалуш, хозлуш йоагIача шоай школанца «Йоккха-хуланз», иизболаи йоагIа из.

М. РАШИДОВ.

МАССАНЕ А ТЕРКАЛДЕ ДЕЗА ГIУЛАКХ

Тайп-тайпарча моттигашка гIоалла машиннаькъах дезьалала-ра дикагIа и перезд. Шлагбаума юкъе очередаш хилаи, дIа-ъьа йоллаче поездашта хьерам бан ух1аза.

Цьаьбаьхьа, переездаш хьанга дукха капиталоложеннеш дIаэ-хийта ела. Лорашш лораши бо-рашш дукха переездаш йоллаш я Грозный—Беслан яхеи Гроозиеф-тинан яхеи веткаш.

Масала, Грозный — Алды яха-ча ветке тайп-тайпарча километ-рашка 5 переезд лораши я. Шлагбаума юкъе водителаш дохкаига боахкарашш сабар ца дарах . моттигаш пийлеу поезд машина, трактора е хьаьбана тIа-кхеташ. Цуз1ъа лоалаюшкаг-ча республикай дешарюй вахар, царна карагIдъала дика гIулак-хаш, истори доазэ гIерт наьсарюй. Цу тIулкхаза а, къамаьта юкъера доттагIал тIебагIара а кхоалагIча школа дешарюша доттагIал тесса. Къинбеседа-Хiирий автономни республика Майское яхача йоттарча юкъера школаца. Доалахарча республикерча юх-ъьашш балькхача хьашший сийна шоай школа художественни самоде-ятельносто низана концерт от-тадиб наьсархоша. Дукха дий-лар вIашагIйкхиттараша шо-шоай школьни вахарах а.

Дукха ха яьнниеи цу хана денъ. Бакъда цу йоаьшача юкъе дIа-юха яхача, кхьаташка, вIаш-ший дайдаччига, хайначчига аиалача дукха да кагарIдаьнар.

КхоалагIча школа вIашагIъелла интернационални клуб, шоай фусам а санна, къона я. Дале а денгара-денга тоалуш, хозлуш йоагIача шоай школанца «Йоккха-хуланз», иизболаи йоагIа из.

М. РАШИДОВ.

Хiара шера предприятей, кол-хозий, совхозий, гаражий шофе-рашта лаьхьа пламяткаш ду ма-шиннаькъа дистанце. Машиннаьк-ха переездаш дезьабоазара бо-кьонех дувшш хiара бетта кхе-тташ болх бу дистанце кхуг1алор-шеи общественни инспекторашеи. Переездаш дезьабувзара бокъо-наш йоаь шоашта яхе а, дукха шофераш ба уж бокъонаш телха-еи.

Инструктаж ду доахкига боах-карашт шоай доалаьхь хьай-баш делладеларшеи. Хьайбаш а кхерам тувс машиннаькъа тIа ийдеделча.

Масала, Пхьиъикъонгий-Юрта Совета председателга нов. Добри-ев Р. М. бахача нахагара шоай доалаьхь бала 13 гоар ийлар паччахьалкхенга духха дIалаг, ъьина. Уж шера 5 февралг уж гоярш заготоксте дIайина ара-бьаьна хинна новкъостий Со-доеви Мержоевн. Хьайбаш дезьа-дахара бокъонаш гIоьна толха а яь, машиннаькъа дIоаххал говр-аш лехка хьабоазIаш хиннаб уж, тIехьара тIабоагIача пасса-жирски поездаш дорз на луш. Цигга тIаккийтача поездо царех 7 гоар а йийлаг, локомотив а толхабаб. Кхы а вогI хила тар-лоро из. Шоашта тIедилла гIу-лакх тешшаме кхоачаш ца дар баьхьан доалаю иззад зе дир иу нахь ъьалала.

Переездаш дезьабувзаре бокъо-наш толгагIий ъьаьгlча машин-наьсархоша хоам бу республи-канскн- ГАИ. Цъьабаьхьа цу ъьа-къе хIанзалца цар безк баь хIза-ма дан.

Автомашинай водителаште доахапга боахкарашт бе боагIаш бола беха ца боагIа пайсполкомашка йолча комиссеца переезда-ах дезьабувзара бокъонаш телхзеташ а.

ВIашгIехьлаккха деза переездах дезьабувзара бокъонаш дерт-тIа кхоччашъьелга, дIаъьовла ёза цъьабола переездаш. Цъьаи кхъ-лометра шишша переезд хила боагIаш. Цу цар докхха зе ду паччахьалкхенга.

Машиннаькъа переездашта ъьа-тIаккхаъча наьхьий знакаш ма-та оттае дага я города ОКХ а райисполкомаи а?

М. ЛОКТЕВ.

Ленина орден леларча Къил-беседа - Кавказа машиннаьк-ъьа Грозийски машиннаькъа дистанце начальник.

Редактор Т. А ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

12 маЙ

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босбола телевидени. Массанера йолча гимнастика. 9.20 — Керладараш. 9.30— Мазачаллисни телевидене программа. 11.00 — «Могашле». Iхама - по-гулдони программа. 11.20 — «Музы-кальни турнир». 12.30 — «Поэзи». Га-фура Гулямя стихаш. 12.40 — «Хъа» миллионан йолча процесса яха художе-ственни фильм. 13.45 — «Документаль-ни экран». Передача дIахьу Р. Рож-дественске. 15.00 — Босбола телевиде-ни. Мультфильмай программа. 15.30 — Кемеранара йолча музыкални про-грамма. «Пайсарай сайр-ерзни». 16.00 — Керладараш. 18.10 — «Машини яка-ъьетани къастаде йиш ин». Советски нахи комбайнан КПСС ЦК апрелски пленума решенеи. 18.20 — Босбола те-левидени. «Хьайбай дуне чу». 19.20— «Чилийски машиигIкхетарш». Шоолаг-ла передача. дIахьу политически обо-зрегатела В. Шрагина. 19.50 — Босбо-ла телевидени. «Ференц Лист» яха ху-дожественни фильм. Хьалхара серн. 21.00 — «Хъа». Информацешни про-грамма. 21.30 — Оперни сцена говзан-ни. Николай Гяуров. 22.20 — Сооб-тиини программа. Ишгтенъча — кер-дараш, передачай программа.

II ПРОГРАММА

15.30 — «Седькъаш». Берната йоаь передача. 15.50 — Тайпу Тазин йоаг1-дин «Ах художественни фильм». 17.10 — «Горгали» (иохчий меттаза).

13 маЙ

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босбола телевидени. Массанера йолча гимнастика. 9.20 — Керладараш. 9.30— Советски Экзархи Фотеев йIутушта. 10.30 — «Музыкални клоск». 11.00 — Денъаркхонга йолча передача. 12.00 — Босбола телевидени. Спортивни гимнастикан йолча маIоча наха къъера Ев-ропа чемпионат. Франкфурта передача. 13.10 — Босбола телевидени. «Джимлер» яха художественни фильм. 14.30 — Юртара сайгIа. 15.30 — «Литературни вIашагIйхетараша». 16.15 — Босбола телевидени. Мультфильмай программа. 17.00 — Босбола телевидени. «Кимо-никъбергий клуба. 17.55 — Босбола те-левидени. Футбола боьа дуне чем-пионата отборочни матч. СССР — Къьабасела Исланди. Ленина йоагIа-ча кеттерча стадионера трансляци. 19.30 — Босбола телевидени. «Ференц Лист» яха художественни фильм. 2-ча серн. 21.15 — «Хъа». Информацешни программа. 21.45 — Босбола телевиде-ни. Спортивни гимнастикан йолча ма-Iоча наха къъера Европа чемпионат. Передача передача. 23.15 — Керлада-раш, передачай программа.

II ПРОГРАММА

15.30 — «Седькъаш». Берната йоаь передача. 15.50 — Тайпу Тазин йоаг1-дин «Ах художественни фильм». 17.10 — «Горгали» (иохчий меттаза).

РАДИО

12 маЙ

6.30 — Юртара вахар (иохчий мет-таза). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Хаотта-мах лаьа. 7.00 — Моска. 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомоль-ское племя» газетех обзор. 7.28 — «Сельская газета обзор. 7.35 — Моска. 8.15 — Пемелай программа. 8.25 — Концерт (иохчий меттаза). 8.45 — Москва. 14.00 — М. С. Пинева очерк. «Цъьан муг1аре» (гIалгIай меттаза). 14.20 — Къонал (эрсий меттаза). 14.45 — Кобй—интернационални юрт. Ра-диоочерк (эрсий меттаза). 15.00 — Москва. 15.15 — «Цlе сайгаш» (гIал-гIай меттаза). 15.35 — «Литературни Иохч - ГIалгIайче» яха радиожурна (эрсий меттаза). 16.00 — «Хъяваза-ларе яха радиожурнал. 17.00 — Моска.

13 маЙ

6.00 — Москва. 7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.18 — «Ленин некъ» газета обзор. 7.25 — Хоамаш. 7.35 — Ашарап. 7.40 — Моска. 8.25 — Цъьаи дуьхьалара мелодеи. 9.00 — Москва. 13.15 — Къона тIехье (иох-чий меттаза). 13.35 — Массанера бо-ни. 15.50 — «Музыкални дIагIаиа» яха лаи ба дика наьх (эрсий меттаза), болаш да тIоа яха радиокомпозиции (иохчий меттаза). 16.40 — «Шелъан слобуч» (эрсий меттаза). 17.00 — Моска.

ХАОТТАМ

Таханрепублике гIоалеи Грозней кIезиг-дукха морхаш а йолаш, ГуйрIина цъьашлайоача моттигаш-на дохх а доаллаш, кхулба-малх-боалехьара секунде 0—4 метр тIоагIа мух а ъьехьаи ца хилеи фегара - температура республике гIоалла 22—26, Грозне 23—25 гра-дус -йIовхал йолаш хилеи тарлу.

Кхоанеи ломмеи ъьувалуш мор-хаш а йолаш, 13 мае цъьашлайоча моттигашка юкъ-юкъе дог1а а делхаш, ди а къъвкаш, бе-бена оагIорахьара секунде 0—5 метр тIоагIа мух а ъьехьаи ца хила

КПСС Иохч - ГIалгIай обкомо хала а хетаи кодам бу парте обкома секретарага Х. Х. Боковга цун да

БОКОВ

Доссой Хьайбаш кхалхарах.